درعليه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Դ.ռ.
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆր.
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոքրայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՄՐՑՄԱՆ ՊԷՏՔԸ

Ուրախութեամբ կը լսենք որ Գալաթիոյ ազգային վարժարանին հոգաբարձութիւնը մեր նախորդ շաբաթ օրուան խմբագրականէն ազդուելով, ետ առեր է իր այն այլանդակ որոշումը որով դասատուներուն ամսականէն հարիւրին տասնի զեղչ մը ընել կ'ուզէր՝ վարժարանին պիւտճէն կանոնաւորելու պատրուակին տակ։

Մեր գիտցածին նայելով, Գալաթիոյ թաղային պիւտճէն շատ դիւրաւ կրնայ գոցել իր բացը՝ առանց դըպրոցին պէտք ունենալու. եկեղեցւոյ մատակարարութեան գործին մէջ մըտցուած խնայողութիւնները չենք կարծեր որ վնաս մը պատճառեն եկեղեցական արարողութեանց, մինչդեռ ընդհակառակը, վարժարանէն դասատու մը անճրկելով անհագին խաթարում մը կրնայ առաջ գալ դաստիարակութեան գործին մէջ։ Այս կէտին է որ չեն ուզեր համոզուիլ Գալաթիոյ մէջ, ու միշտ աչքերնին չեն զատեր վարժարանին վրայէն։ Հոգաբարձութիւնը, իր նախորդ որոշումը մէկ կողմ ձգելէն ետքն ալ տակաւին ձեռքը կը պահէ դասատուներուն օձիքը, պիւտճէին բացը [illegible]

[illegible] արժանիքին համեմատութեամբ վճարելը անարդարութիւն մը ենթադրէ։

Եւ հոս ճիշդ տեղն է մեր վարժարաններու հոգաբարձութեանց զգացնելու մըրցման պէտքը դասատուներու ընտրութեան մէջ։ Ուսումնա-

կան Խորհուրդը ամէն տարի բաւական թուով վկայեալ ուսուցիչներ կու տայ մեզի, որոնց ամէնուն համար ալ կարելի չէ ըսել թէ կատարելապէս արժանի են իրենց պաշտօնին. և սակայն շատ հեղ այդ ապիկարներն են որ կը յաջողին պաշտօն մը գտնելու, մինչդեռ անդին կարողները երեսի վրայ կը մնան և իրենց լաւ յատկութիւններն ու ընդունակութիւնը կը գործածեն մասնաւոր դասաւանդութեանց։

Մրցման դրութեան հաստատուելովը այդ մեծ անպատեհութեան առաջքը կրնայ առնուիլ, ինչ որ փըրկարար ազդեցութիւն մըն ալ կրնայ ունենալ մեր դաստիարակութեան գործին մէջ։ Այդպէսով, վարժարաններէն ալ կը վերնան այն թափթըփուքները որոնք հակառակ դաստիարակուելու, զարգանալու մեծ պէտք մը ունենալնուն, դաստիարակչի պաշտօն կը վարեն, տղոց էն թանկագին ժամանակը սպառնելով։

Եթէ երբեք մեր վարժարաններու հոգաբարձութեանց մէջ կան ապիկարներ, ատիկա պատճառ մը չէ որ աչքերնիս գոցենք մեր դասատուներուն համար, որոնց մէջ ալ բաւական թուով անարժաններ, անկարողներ կը գտնուին հոս ու հոն ցրուած. [illegible]

ԱՐԱՄ ԱՐՍԷՆԵԱՆ

ՕՐԻՈՐԴ ԲԷՔՉԻՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

[illegible] կայսերական պալատան առաջին Թարգման Իպրահիմ պէյ և օսմ. կայս. Պանքային տնօրէն Բանճիրի պէյ և տիկին Բանճիրի, և այլն, եկած էին կրօնական երկիւղածութեամբ ունկնդրել տաղանդաւոր արուեստագիտուհին։

Հանդէսին սկզբնաւորութեան համար նախապէս որոշուած ժամէն քիչ մը վերջը, Օրիորդ Բէքչին դաշնակին գլուխը անցաւ՝ այն իրենք իրենց անձին վրայ վստահ կանանց գլխու բռնուածքովը, որ ամէնէն զօրաւոր գլուխները անգամ կը դարձնէ կամ կը խոնարհեցնէ նոյն իսկ եթէ արուեստագիտուհի մը չըլլայ գլուխ բռնողը, ըստ գուեհիկ բացատրութեան։

Եթէ Օրիորդ Բէքչին իր զարմանալի տաղանդով հոգին կը հրճուեցնէ ունկընդրին լսողութիւնը հրեշտակային խաղերու և ելեւէջներու նրբին և հեշտօրօր բանաստեղծութեան մը մէջ ողողելով, արդուզարդի տեսակէտով ալ գիտէ ազդել հանդիսատեսներու աչքին բանաստեղծական այն գերագոյն ներշնչումները զորս կնոջական հնարիմաց ճաշակը կը քաղէ կերպասի մը ծալքին, ժապաւէնի մը ծայրին, քուրջի մը երանգին, վերջապէս իգական ոչինչի մը բեղմնաւոր էութեան մէջ։

Թաւշեայ բաց վարդագոյն queue trainante հրջազգեստին ազնուապետական փայլը իր սլացեալ և երազի մը չափ նուրբ և անորոշ դիմագծերուն և բաց դեղնաբակ մազերուն՝ գարնանային ցօղի մը կաթիլին տակ սարսռացող վարդի կոկոնին գաղտնապահ համեստութեան և թաքուն գեղեցկութեան պատրանքը կու տար։

Իսկ այն մինչև ուսերը բաց թեւե՛րը... որոնց երբեմն ահարկու ուժը և երբեմն պարիկի մը չափ նրբին հարուածները, կիսաբաց մարմարէ կուրծքը իր փառայեղ հեքեղութեան մէջ՝ չէին իսկ կրող վրդովել, նման երեւակայական զեփիւռի մը որ իր կողերուն մէջ փոթորիկներ կը սնուցանէ և որ կարող չէ սակայն վէտվէտել լճակի մը հանդարտ մակերեւոյթը։

Ահա այդ կնոջական անյայլ և անթափանցելի անտարբերութեամբ և հսկայական կարողութիւններով՝ ճիշդ 2 ժամ ընկերութեան ամենաբարձր դասակարգերու պատկանող հարիւրէ աւելի ունկնդիրներ իր արուեստագիտական հըմայքին տակ կաշկանդեց օրիորդ Բէքչին։ Պէթովընի, Ռուպէնշթայնի, Շոբէնի, Լիգթի, Շիւմանի և Վակնէրի պէս անմահ վարպետներու գերագոյն ներշնչմանց արգասիքը եղող ամենադժուարին կտորները մեքենական ճշդութեամբ և բանաստեղծական աւիւնով կ'ածէր Օրիորդ Բէքչին, որ բազմիցս ընդմիջուեցաւ ծափահարութեանց և կեցցէներու բուռն տեղատարափի մը մէջ։ Ինքը, դաշնակածուհին, հանդարտ և անխռով, հոյակապ խոնարհութեամբ մը մինչև գետին կը խոնարհեցնէր գլուխը, շնորհակալութիւն յայտնելու համար այն սքանչացման և համակրանքի արտայայտութեանց որոնց անկեղծութիւնը այնու գնահատելի էր մանաւանդ, որ դիւանագիտական ակումբներու մէջ, անկեղծութիւնը կարի հազուագիւտ առաքինութիւն մըն է կ'ըսեն։

Չի մոռնանք ըսելու թէ Պ. Մաքսիմոֆ այն սովորական կենցաղագիտութեամբ և առատաձեռնութեամբ որ իրեն յատուկ են, հոյակապ ծաղկեայ կողով մը նուիրեց Օր. Բէքչինի, կողով մը ուր հարիւրաւոր ճերմակ և կարմիր քամելիաներ կը նկըրտէին մրցիլ այն միւս ծաղիկին, հազուագիւտ արուեստագիտուհիին հետ, որուն վրայ բոլոր հանդիսականք կ'սքանչանային իրաւամբ։

Զ. Ե.

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ալքոլամոլութիւն.— Իր հետեւանքները ժառանգական տեսակէտով.— Ընդդէմ ալքոլամոլութեան սերում մը.— Ճըշմարիտ ազդեր։

ՓԱՐԻԶ, 6 Փետր. 1900

Ալքոլը բժշկական տեսակէտով շատ օգտակար տարր մըն է. քիչ քանակութեամբ և որոշեալ պայմաններու տակ՝ տաքութիւն և զօրութիւն կ'արտադրէ, պահեստի սնունդ մը կ'ըլլայ. սակէ զատ ուղեղին վրայ մասնաւոր ազդեցութիւն մը կը գործէ, չնչին քանակութեամբ ստամոքսի գեղձային դրութիւնը կը գրգռէ. դժբաղդաբար բժշկական շատ մը նիւթերու մօրֆինի և քօքայինի պէս իր առօրեայ գործածութիւնը մոլութեան կ'առաջնորդէ։ Շատ մը ընկերական պայմաններ այդ մոլութեան տարածման կը նպաստեն, այնպէս որ եթէ առնենք գինովներու խումբ մը, պիտի տեսնենք որ ասոնք կ'արբենան բոլորովին տարբեր պատճառներով. կան որ կ'արբենան իրենց արհեստին բերմամբ, ուրիշներ իրենց սնունդին անբաւականութեան պատճառաւ կը ջանան ալքոլէն փոխ առնել իրենց գոյութեան անհրաժեշտ ջերմութեան թերի մասը. իսկ ուրիշներ, և դժբաղդաբար ասոնք ամէնէն մեծ մասը կը կազմեն, կ'արբենան աններելի պատրուակներով, արբեցութեան մէջ կը փնտըռեն նորանոր հաճոյքներ, իրական կեանքի կարծեցեալ կամ ճշմարիտ դառնութիւններու վայրկենական մոռացում մը և կամ ցնդած երազներու կամ կորսուած երջանկութիւններու մխիթարութիւնը։

Ալքոլամոլը որ կը սկսի առօրեայ գինովութիւններով, ամէն մարդու ծանօթ դէմքն մըն է. ալքոլը իր կազմին բոլոր գործարանները կը թունաւորէ, մարմնին կարեւոր գործարանները կը թերանան, ամէն տեսակէտով կը տառապի և իր արբեցութեան ժամերէն դուրս դժբաղդ ու անօգուտ արարած մը կը դառնայ. բայց ալքոլամոլը այդ արգահատելի անհատը ըըլլալէ զատ ընկերութեան ալ թշնամի մը կ'ըլլայ իր արտադրած սերունդով. ժառանգական տեսակէտով իր սերնդեան մէջ կը գտնենք ֆիզիքական և իմացական կարողութիւններու կատարեալ այլասերում մը։ Ալքոլամոլը, զոր գինեմոլ պիտի անուանեմ, հարիւրին ինսունը ինը գինեմոլի մը ծնունդ կրնայ տալ միայն. գինեմոլին զաւակը իր մէջ կը կրէ արբեցութեան մասնաւոր մղում մը որ կը զարգանայ ճակատագրականապէս։ Շատեր բառին բուն նշանակութեամբ գինեմոլ մը չեն ըլլար այլ ժամանակ ժամանակ արբեցութեան անդիմադրելի հակում մը կ'ունենան, անանկ որ պարբերաբար սարսափելի կերպով կը գինովնան մինչդեռ իրենց կեանքին միւս ժամանակներուն մէջ լուրջ մարդեր են։ Ժառանգականութիւնը յաճախ առաջ կը բերէ ջղաձգութիւն իր ամէն տեսակներով և մանաւանդ մտաւոր այլասերում. իրենց մտաւոր կեանքը վաղուց խախտած կ'ըլլայ։ Ուրիշ պարագաներու մէջ տղաքը կը ծընին աւելի կամ նուազ խելացի բայց ո և է սաստիկ հիւանդութեան մը առթիւ ուղեղային տագնապներ կ'ունենան և շատով կը հասնին տխմարութեան յարակից վիճակներու (idiotie)։ Ցմմարներ և ապուշներ. ահաւասիկ գինեմոլին ընկերութեան բերած նուէրները։

Գինեմոլութեան աղէտալի հետեւանքները հոն չեն դադրիր, երկրորդ և երրորդ սերունդներու ալ կ'անցնին։ Պըպտեցէք ամէն խենդերու և ապուշներու ծըննդեան պատմութիւնը, վստահ եղէք որ միշտ պիտի գտնէք ալքոլամոլներու շարք մը։

Ալքոլը՝ ըլլայ Պօրտօյի, Շամբանեայի, հեշտահամ գինիներու, մեր սովորական տիգին և կամ անապատաբնակներու քումիսին ձեւին տակ, ամէն երկիրներու և ամէն բաղադրութեանց մէջ միշտ միեւնոյն չար ոգին է. ամէն տեղ իր անհամար զոհերը ունի. բայց այս ամէնը չարգիլեր որ Ֆրանսայի մէջ, ուր ալքոլամոլութիւնը ամէնէն շատ տարածուած է, կրօնական միաբանութիւններ հարըստութիւններ դիզեն Bénédictine եւ Chartreuse շինելով։ Գինեպաններու թիւը երթալով կը շատնայ, ամէն օր նորանոր ըմպելիքներ հրապարակ կ'ելլեն. եթէ ի նկատի առնենք տարեկան ալքոլի սպառումը, մարդ կ'ահաբեկի։ Բայց մէկդի դնենք այս մտածումները, մարդասէրներու թողունք զանոնք և զբաղինք գինեմոլներու դարմանովը։ Բժշկական Ակադեմիան իր նախընթաց նիստերէն մէկուն մէջ սերումով մը զբաղեցաւ։

Ալքոլամոլներու բժշկութիւնը որ այնչափ պարզ է տեսականապէս, գործնականին մէջ շատ դժուարութիւններ կը ներկայացնէ. ժողովրդեան մէջ նոյն իսկ շատ մը բժիշկներու համար կը կարծուի թէ երբոր գինեմոլի մը արգիլուի մէկէն ի մէկ ո և է ոգելից ըմպելիի մը գործածութիւնը, գինեմոլին անձին համար կենսական վտանգներ յառաջ կու գան. ասիկա կատարեալ սխալ մըն է։ Բարիզի գինեմոլներու սահմանուած հիւանդանոցին դրութիւնը այդ սխալը ապացուցուց անհերքելի կերպով. գինեմոլը կրնայ ձգել իր գինեմոլութիւնը միանգամ ընդմիշտ մէկ օրուան մէջ, առանց իր առողջութիւնը ատով վտանգի դրած ըլլալու։ Ամերիկայի մէջ ուր տարօրինակ միջոցները մասնաւորապէս ծագում կ'առնեն, մեթոտ մը հնարուեցաւ, որուն նպատակն էր գինեմոլը զզուեցնել ալքոլին համէն և հոտէն. այս նպատակով, շաբաթներով գինեմոլին մի միայն ալքոլով պատրաստուած կերակուրներ կու տային։ Չեմ գիտեր թէ գինեմոլները կը զզուէի՞ն թէ ոչ. ամէն պարագայի մէջ ալքոլին աւերները կը շատնային և այդ մեթոտը փոխանակ բարիք գործելու, գինեմոլին կեանքը կարճեցնելու կը ծառայէր. այս պատճառաւ մեթոտին ենթարկուած քանի մը գինովներու կեանքին հետ մեթոտն ալ աներեւութացաւ։

Արդի սերումն ալ միեւնոյն գաղափարով ներշնչուած է. տակաւին որոշ կերպով չեմ գիտեր իր քիմիական բաղադրութիւնը, բայց Ակադեմիայի և ուրիշ բժշկական թերթերու համեմատ, այդ սերումն ալ ալքոլի համար մեծ զզուանք մը առաջ կը բերէ, սա տարբերութեամբ որ փորձին ենթարկուած հիւանդները ամէն ոգելից ըմպելիներէն կը զզուին բացի գինիէն. գինիին գործածութիւնը զերծ կը մնայ սերումի ազդեցութենէն. այդ գինիին ալքոլը ի՛նչ տարբերութիւն ունի ուրիշ ոգելից ըմպելիներու ալքոլէն. գիտեմ թէ վերմութ, ապսէնթ, շարթրէօզ, ևլն. իրենց ազդեցութեան ախտաբանական աւելի կամ նուազ որոշ կերպերը ունին. այդ սերումը անշուշտ պիտի ըսէք կրնայ օգտակար ըլլալ ատոնց դէմ. այո՛ անշուշտ, բայց եթէ այդ ըմպելիները կը տարբերին իրենց զանազան յատկութիւններով, իրենց պարունակած ալքոլը միշտ միեւնոյնն է և չի տարբերիր գինիի ալքոլէն, անա՛նկ որ այդ սերումն ալ չպիտի ուշանայ անշուշտ ջուրը խմնալու՝ ճիշդ ինչպէս ինկած էր ամերիկեան մեթոտը։

Մ. Պ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Պ. ՉԷՄՊՐԼԷՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Տէպաին Լոնտոնի Թղթակցէն.

«Պէտք չկայ ծածկելու թէ Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ երեքշաբթի օրուան քուէարկութիւնը և Նորքի ընտրութիւնը, որոնք յաղթանակ մը կը կազմեն կառավարութեան համար, Պ. Չէմպրլէնի համար ալ յաղթութիւն մըն են, և թէ գաղթային նախարարը այսօր ժողովրդական հերոսն է։ Ամբողջ երկիրը ոչ միայն պատերազմը վաւերացուց, ինչ որ բնական է, վասն զի պատերազմի ատեն Անգլիոյ պէս երկրի մը մէջ մէկ կարծիք միայն կրնայ ըլլալ, այլ նաև երկիրը վաւերացուցած է Պ. Չէմպրլէնի քաղաքականութիւնը ինչ որ ուրիշ նկատումով մը ծանր է։ Գաղթային նախարարին քաղաքականութիւնը յարձակողական է։ 1897էն 1899 արեւմտեան Ափրիկէի մէջ պատահած դէպքերը անոր յայտնի ապացոյցներն են։ Ասոնք եթէ չըլլան, այդ քաղաքականութեան հանգամանքը ցոյց տալու համար բաւական են գաղթային նախարարին այլեւայլ ատեններ արտասանած զանազան բանախօսութիւնները։ Երեք տարուան մէջ երկու անգամ քիչ մնաց որ այդ քաղաքականութիւնը պատերազմ մը առաջ բերէր։ Անգլիա և Ֆրանսա այդ վտանգէն ազատուեցան միայն Մեծին Բրիտանիոյ նախարարապետին խոհեմ ու խաղաղասէր ազդեցութեանը շնորհիւ։ Սակայն տարիքը, ընտանեկան հոգերը տկարացուցած են այդ բարերար ազդեցութիւնը, և փառասէր քաղաքագէտի մը յամառ ոգին յաղթեց անհոգ կամ կոյր պաշտօնակիցներու թոյլ ընդդիմութեանը։ Երբ ժողովին մը մէջ՝ ըլլայ Դահլիճ կամ Խորհրդարան՝ մէկ կողմէ թուլութիւն կամ անտարբերութիւն կայ, և միւս կողմէ կորովի կամք մը, կորովի կամքը կրնայ շուտով անդիմադրելի հեղինակութիւն մը ձեռք բերել։ Այս էր որ պատահեցաւ Անգլիոյ նախարարներուն մէջ և արդիւնքը եղաւ պատերազմը։

—)(6)(—

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊՈԷՐՆԵՐԸ

(ԻՐԵՆՑ ԱՆՑԵԱԼՆ ՈՒ ՆԵՐԿԱՆ)

Ե.

—Հոս նշանաւոր ընտանիքներ չկան. ես ինքս որ այս տէրութիւնը կը վարեմ, հովիւի զաւակ մըն եմ...։

Ազնուօր խօսք մը՝ որուն սակայն դուքսը պատասխանեց սիրուն սրամտութեամբ մը.

—Դուիթ Թագաւորն ալ խաշնարածի մը զաւակն էր։

Եւ սակայն, Քրիւկէր լիազօր տէրն է իր երկրին մէջ՝ զոր շատ անձնական ընրամադրութեամբ կը վարէ, իբր կատարեալ պատասխանատու պետ մը։ Իր տան մէջ բնաւ հոգ չի տարուիր արտասովոր ու փայլուն շքեղութեանց։ Քրիւկէր՝ իր տան պզտիկ սրահին մէջ կ'ընդունի այցելուները՝ առանց ո՛ և է ձեւակերպութեան։ Այդ ընդունելութեանց միջոցին ինք գլխաւորաբար կը զբաղի ծխափողեր մաքրելու, առանց քովէն հեռացնելու ահագին թքաման մը որ բնաւ չի բաժնուիր իրմէ։ Նոյն իսկ Եւրոպա ճամբորդած միջոցին չի թողուր իր սովորոյթները։ Լոնտոն գտնուած միջոցին օր մը ճաշի կը հրաւիրուի նախարարի մը կողմէ, և սովորական ժամէն առաջ գացած ըլլալով, հանդարտօրէն կը նստի մեծ սրահին մէջ ցուրտէն թմրած ոտուըները տաքցնելու համար։

Կրօնասէր՝ ինչպէս իր բոլոր հայրենակիցները, Նախագահը իր բազմաթիւ ընտանիքէն շրջապատուած, տանը դէմը գտնուող պզտիկ մատուռ մը կ'երթայ յաճախ և կիրակի օրերն ալ ինքնաբերաբար կը քարոզէ։

Քրիւկէրի բնաւորութեան էն որոշիչ տարրն է այն կամքի անվհատ արիութիւնը որ շատ հեղ արտակարգութեան կը հասնի։ Հին ատեններուն՝ երբ իր հայրենակիցներուն պէս ինք ալ արօտավայրերը կը շրջէր, օրին մէկը անապատի մը մէջ օձ մը կը խածնէ իր մէկ մատը. Քրիւկէր առանց վարանելու որսի դանակը մէջքէն քաշելով կը կտրէ վիրաւոր մատը և անտարբերութեամբ ճամբան կը շարունակէ։ Պօէրները մինչեւ այսօր տեսակ մը հպարտութեամբ կը պատմեն իրենց նախագահին այս արիասրտութիւնը, թէև,—ինչպէս արդի դէպքերը կը ցուցնեն,— իրենք ալ՝ կիներով ու տղաքներով, վար չեն մնար անկէ։

Երբոր արդի անհամաձայնութիւնը սկսաւ, Քրիւկէր հետեւեալ պարզ կերպով յայտնեց իր կարծիքը.

—Անգլիական հպատակները իմ տաբատս ուզեցին. հանեցի տուի իրենց։ Ետքոյ հագուստներս պահանջեցին. անոնք ալ տուի, բայց հիմա ելեր իմ կեանքըս կ'ուզեն և անկարելի է որ զայն իրենց տամ։

Ետքոյ աւելցուց.

—Պօէր ժողովուրդը անա՛նկ դիմադրութիւն մը պիտի ընէ՝ որ բովանդակ տիեզերք պիտի զարմանայ։

Եւ արդարութեան պարտք է խոստովանիլ թէ Քրիւկէր ու իր ժողովուրդը բռնեցին իրենց խօսքը։

Թրանսվալի մէջ բնակող երկու ցեղերուն աւանդութեանց ու բարքերուն այդ իրերամերժ հանգամանքը՝ ինքնին կրնայ բացատրել թէ ո՛ւրկէ ծագած է անոնց միջեւ տիրող քաղաքական անհամաձայնութիւնը։ Բայց այդ անհամաձայնութենէն զատ կայ նաեւ աւելի չէշտուած հակառակութիւն մը՝ որուն պատճառն է հանրապետութեան տնտեսական վիճակը։ Այդ հակառակութիւնը այն կռիւն է՝ որ սկսած է մըտիլ հանքերուն շուրջը։

Զ.

Ըսինք արդէն թէ Պօէրները բնաւ չեն ուզած շահագործել իրենց երկրին հանքային հարստութիւնները, արհամարհելով ճարտարարուեստի կեանքը, ուրկէ միշտ նախընտրած են իրենց թափառկացութիւնը ու ազատութիւնը։ Պօէրները բաւական ատեն այդպէս չուզեցին ոսկիէն օգտուիլ. միայն թէ, այսօր չեն կրնար զայն մէկ կողմ թողուլ։ Այն արօտավայրերը զորս իրենք կը սիրեն, ոսկի կը պարունակեն, և օտարականներ կը ւենան զանոնք շահագործելու համար։ Եւ որովհետեւ այդ օտարականները իրենցմէ մեծ թիւ մը կազմած են, Պօէրները զանոնք վնասակար կը նկատեն իրենց երկրին անկախութեան։

Այս պայմաններուն մէջ Պօէրները ուզած են գէթ իրենք ալ բաժին մը ունենալ այդ ոսկեհանքերէն զորս օտարականները այնչա՛փ վար գնով ձեռք բերած են։ Անմտած վեհանձնութեամբ մը իրենց երկրին բովանդակ ոսկին օտարականներուն թողած են, ձգած են որ ահագին թուով օտարականներ հաստատուին իրենց երկրին մէջ. արդարութիւն չէ՞ որ պզտիկ բաժին մըն ալ իրենք առնեն ձեռք բերուած շահէն։

Մինչեւ հոս շատ լաւ. երկու կողմն ալ տրամադիր կ'երեւար այդ բաժնեկցութեան մասին համաձայնութիւն մը գոյացնելու։ Բայց կարեւոր կէտ մը կար. Պօէրները ի՛նչ բաժին պիտի ստանային։ Եւ ահա ճիշդ այդ խնդիրն է որ պատճառ եղած է արդի պատերազմին։

Օտար հպատակները, մանաւանդ Անգլիացիները հող մը գնած էին՝ որուն բուն արժէքը չէին գիտեր։ Շատ վար գին մը վճարած էին և լռելեայն հաւանած էին տեղական օրէնքին։ Բայց երբ իրենց գընած հողերը հարստութեան աղբիւր մը դարձան, օտար հպատակները ո՛չ մէկ կերպով ուզեցին իրենց շահակից ընել ժողովուրդ մը՝ որ թէեւ քիչ բան կը պահանջէր, բայց միւս կողմէ ալ նիւթական ո՛ և է օգնութիւն չէր բերեր իրեն հետ։ Պօէրները վերջ ի վերջոյ ալ ձանձրացան այդ կացութենէն և աւելի որոշ կերպով պնդեցին իրենց պահանջման վրայ։ Առաջները՝ այդ պահանջումը հետեւեալ կերպով կ'ընէին. Պօէր մը երբոր կ'ուզէր տուն մը շինել, իրեն կը կանչէր շինելիք տանը ամէնէն աւելի մօտ գտնուող հանքին վարիչները և իր յատակագիծը անոնց պարզելէ ետքը կը խնդրէր որ տանը շինութեան ծախքը իրենք հոգան։

Այդ եղանակը սակայն միշտ անհամաձայնութեանց պատճառ կ'ըլլար, և օրէ օր կը չէշտուէր խնդիրը օրինական տեսակէտով կարգադրուելու պէտքը։ 1890ին, մաքսային միջոցներ, սպառուած ապրանքներու վրայ դրուած տուրք մը և հանքային ճարտարարուեստին հարկաւոր ապրանքներուն մենավաճառի վերածուիլը կերպով մը ապահովեցին Պօէրներու իրաւունքը։ Միեւնոյն ատեն, Քրիւկէր նախագահ կը ջանար բոլորովին թօթափել Անգլիոյ ազդեցութիւնը. անգլիական կառավարութիւնը ու մասնաւորաբար Սէսիլ Ռօտս կը ջանային ձեռք ձգել Թրանսվալի երկաթուղիները. սակայն Քրիւկէր, շնորհիւ իր գործօն դիւանագիտութեան, կըրցաւ արգիլել այդ նոր գրաւումը. երկաթուղիներու մենավաճառը հոլանտական ընկերութեան մը տրուեցաւ և բաժնեթուղթերուն կէսը Պէրլինի մէջ շրջաբերութեան հանուեցաւ։ Քրիւկէր՝ իր անվհանդ ընդդիմութեամբ կրցած էր յաղթել այդ տնտեսական առաջին յարձակման։

Այդ մերժումը սակայն դժգոհեցուցած էր Իւթլէնտըրները, որոնք սկսած էին իրենց կողմէ դժուարութիւն յարուցանել ո՛ և է խնդրի մէջ։ Ամէնէն աւելի տուրքերու բաժանման խնդիրը հանդիպեցաւ դժուարութեան մը, որուն առաջքը առնելը շատ դիւրին չպիտի ըլլար։ Պօէր կառավարութիւնը փոխանակ իւրաքանչիւր հանքէ՝ արտադրած ոսկիին համեմատութեամբ տուրք առնելու, տուրքի ընդհանուր ու որոշ քանակութիւն մը սահմանուած էր բոլոր հանքերուն համար։ Եւ արդէն անկարելի էր տարբեր ընել, որովհետեւ Պօէրները ի՛նչ ալ ընէին, չպիտի կրնային իրենք իրենց որոշ գաղափար մը կազմել հանքերու իրական հարստութեան վրայ։

(Շարունակելի)

«Դաւլիճին հեղինակութիւն ունեցող տարրը դիւրութեամբ յաղթեց տկար տարրին, վասն զի իրեն համար հանրային կարծիք մը ունէր որ զայն մղելու երեւոյթը ունէր, մինչդեռ այդ զօրաւոր տարրն էր որ հանրային կարծիքը գաղտնի կերպով կը վարէր այն տեսակ ճարտարութեամբ ու համբերատարութեամբ որուն պէտք է յարգանք մատուցանել։ Ամէնէն կատարելագործեալ ճարտարութիւնը կրնայ սակայն սխալիլ, ինչ որ պատահեցաւ ներկայ պարագային մէջ։ Պ. Չէմպըրլէն որ այնչափ ճշդութեամբ հաշուած էր Դաւլիճին մէջ իրեն դէմ ըլլալիք ընդդիմութիւնը, բնաւ միտքէն չանցուց Պօէրներու ընդդիմութիւնը անգլիական բանակին դէմ։ Փոխանակ դիւրին յաղթանակի մը զոր 20,000 հոգի պիտի տանէին քանի մը շաբաթուան մէջ, յաղթութիւնը դժուար պիտի ըլլայ, երկարատեւ կռիւով մը միայն ի գլուխ պիտի հանուի եւ ահագին աշխատութիւն մը անհրաժեշտ պիտի ընծայէ։ Այն իրողութիւնը թէ, ինչպէս ըսաւ գահաճառը, յաղթական ելքին յանգելու համար ամէնամեծ ջանք մը անհրաժեշտ է, զգալի կերպով պիտի նուազեցնէ յաջողութեան փայլը, երբ նկատողութեան առնուի երկու հակառակորդներու միջեւ եղած անհամեմատութիւնը։

«Երբ պատերազմասէր տենդը անհետանայ, հոս պիտի տեսնեն այդ պարագան. բրիտանական ազդեցութիւնը պիտի վնասուի եւ ազգային արժանապատուութիւնը չարաչար պիտի վիրաւորուի։ Այդ է որ վտանգաւոր պիտի ըլլայ։ Շատերը այնպէս կը նկատեն թէ երբ պատերազմը աւարտի, Անգլիացիները՝ ինքզինքնին բարեբաղդ զգալով որ աղետալի պատահար մը անհետացած է՝ հանդարտութեամբ իրենց գործերով պիտի զբաղին։ Անգլիացիները զինուորական ազգ մը չեն. բայց պատերազմասէր են, եւ երբ անոնց պատերազմիկ բնազդը անթննայ՝ առանց յագեցած ըլլալու Թրանսվալի պատերազմով, կարելի է ուրիշ տեղ առիթ մը պիտի փնտռեն այդ բնազդը գոհացնելու համար։

«Դիտելի է թէ վերջերս անգլիական մամուլը քանի մը անգամ յայտարարեց թէ Անգլիա առաւելութիւն մը ձեռք պիտի բերէ այդ պատերազմէն ետքը. այսինքն պատերազմի եւ դժուարին ճակատամարտներու վարժուած բանակ մը պիտի ունենայ։ Անգլիա՝ Թրանսվալի պատերազմը սքանչելի դպրոց մը եւ մարզանքի տեղ մը կը նկատէ իր զինուորներուն համար, որոնք, կ՚ըսէ, պատերազմի լաւ պատրաստուելէ զատ, եւրոպական զինուորներու մէջ առաջինը պիտի ըլլան, կռուող ապիտակամորթներու դէմ արդի ռազմագիտութեան ամէն միջոցներով։

«Անկարելի չէ ուրեմն որ Անգլիա իր ազդեցութեան անխուսափելի նուազութենէն զայրացած, ուրիշ տեղ փնտռելու աշխատի ինչ որ չգտաւ Ափրիկէի մէջ։ Ուրեմն Եւրոպացիները մեծ սխալ մը կը գործեն՝ կեղծ ապահովութեան մը մէջ զգալով ինքզինքնին։ Անգլիա զօրաւոր միջոցներ ունի ձեռք անցընելու եթէ ոչ դաշնակցութիւններ, գէթ բարեացակամ չէզոքութիւններ։ Այն տեսակ փաստեր ունի որոնց համակրպած են կայսրութիւններ ու հանրապետութիւններ. ասոնց ո՛չ մին եւ միւսը չունին բան մը որոնց ցանկայ Անգլիա. այլ ընդհակառակն անոնք կրնան շատ բան սպասել անկէ։ Արդ եթէ կան երկիրներ որոնք Անգլիայէն սպասելիք մը չունին, սակայն կրնան անոր համար վտանգաւոր հակառակորդներ ըլլալ, եւ որոնք կը փորձեն խսկ անոր գաղթային ու պատերազմական փառասիրութիւնները, այդ երկիրն են որոնք համեմատաբար նուազ հեռաւոր ապագայի մը մէջ կրնան դժուարութիւններ ունենալ Անգլիոյ հետ եւ անոր առիթը ընծայել պատերազմ մը առաջ բերելու համար։»

ՍԸՐ ՌԸՏՎԸՐՍ ՊԸԼԼԸՐԻ ԵՐՐՈՐԴ ՁԱԽՈՂՈՒԱԾԸ

Լոնտոնէն փետր. 10 թուականով կը գրեն Լա Բաթրիի.

Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կ՚ըսէ թէ ինք լուր մը առած չէ հաստատող պօէր աղբիւրէ հաղորդուած այն հեռագիրը թէ Սըր Ռըտվըրս Պըլլըր նահանջած է, բայց բոլոր լրագիրները այս առտու կ՚ընդունին թէ դժբաղդ զօրավարը երրորդ ձախողուած մըն ալ ունեցած է։ Այն պարագան թէ գրաքննութիւնը որ այնչափ խիստ է, արտօնած է այդ հեռագիրը, նոյն լուրին ստոյգ ըլլալը կ՚ապացուցանէ։ Տէյլի Թէլէկրաֆ այս առտու խիստ շահեկան հեռագիր մը կը հրատարակէ իր զինուորական թղթակիցէն, վասն զի կը գուշակէ անգլիական բանակին զինուորական գործողութիւններուն կատարեալ անյաջողութիւնը։ Այդ հեռագիրը թէեւ Սբրինկֆիլտի ընդհանուր բանակեղէն է հինգշաբթի թուականով, այլ ուրբաթ օրը միայն ղրկուած է։ Ահաւասիկ անոր պարունակութիւնը.

«Երեքշաբթի գիշեր Պօէրները շատ ճարտարութեամբ յառաջացան եւ բռնկցուցին բարձր խոտերը։ Այդ հրդեհին լոյսով անոնց բոլոր թնդանօթները սկսան կրակ ընել, եւ փորձեցին յարձակում մը Վալ-Քրանցի դիրքին վրայ։ Հիլտեարտ զօրավարին կիսաբաժինը կրցաւ ետ մղել բոլոր այդ յարձակումները։ Կէս գիշերին մօտ ռումբերը մեր գիծերուն մէջ կ՚իյնային։ Ռմբակոծութիւնը շատ կատաղի եղաւ չորեքշաբթի օրը։ Պօէրները եօթը թնդանօթ հանած էին բլուրներուն վրայ։ Ատոնց երեքին միայն կրնայինք պատասխանել, վասն զի միւսները շատ հեռու էին։ Հիլտեարտ զօրավարը սքանչելի կերպով պաշտպանեց իր դիրքը։ Դժբաղդաբար թշնամիին խոշոր թնդանօթները, լեռներուն վրայ դրուած, կարելի չեղաւ լռութեան դատապարտել, նոյն իսկ մեր նաւային ու դաշտային թնդանօթներուն միջոցաւ։ Պօէրներուն ռումբերը մեր գիծերուն մէջ կ՚իյնային։ Սըր Ռըտվըրս Պըլլըր ամէնամեծ ու ապարդիւն վտանգներով միայն կրնար անցքը կատարել։ Ուրեմն որոշեց ամէնէն խոհական միջոցը ձեռք առնել, այսինքն այդ ուղղութեամբ յառաջանալու չյամառիլ։ Կը խնդրեմ առ այժմ դատաստան մ՚ ընել եւ վստահեցէք Սըր Ռըտվըրս Պըլլըրի։»

«Ուրեմն բնաւ տարակոյս չկայ թէ անգլիական բանակը ետ դարձած է նորէն Թուկէլան անցնելով, եւ ուրիշ կերպ ընել կարելի չէր։ Վալ-Քրանց զոր Անգլիացիները գրաւեցին երկուշաբթի օրը, փոքր բլուր մըն է եւ կը գտնուի հիւսիսային կողմը այն կոր գիծին զոր Թուկէլա կը կազմէ՝ Բօթկիթէրսի ծանծաղուտին հակառակ կողմը։ Սբիոն-Քոբ որ Պօէրներուն ձեռքը կը գտնուի, հիւսիսային արեւմտեան կողմն է վեց քիլոմէթր հեռուն, մինչդեռ արեւելեան կողմը, հինգ-վեց քիլոմէթր հեռուն, թշնամին իր թնդանօթներով շրջապատած է Տօրն-Քլոֆի բարձունքը։ Վերջապէս հիւսիսային կողմէ Վալ-Քրանցի տիրող բարձունքներուն վրայ Պօէրները բազմաթիւ թնդանօթ ունէին։ Ուրեմն Սըր Ռըտվըրս Պըլլըր սաստիկ կրակի մը կէս շրջանակին կեդրոնը կը գտնուէր։ Եւ թէ այդ դիրքին մէջ մնար, բանակը բընաջնջ պիտի ըլլար։ Այս վերջին փորձը որ անյաջող եղաւ, ցոյց կու տայ թէ Լէտիսմիթը ազատելու գործը Սըր Ռըտվըրս Պըլլըրի կարողութենէն վեր է, որչափ ատեն որ կարեւոր օգնութիւն մը չստանայ։ Այլ եւս չի յուսացուիր որ Նաթալի բանակը կարենայ կատարել այդ գործողութիւնը. միայն սա յոյսը մնացած է որ Լորտ Ռոպէրթսի բանակը եթէ Օրանժի անկախ պետութեան մէջ արշաւած է, Պօէրները պիտի պարտաւորուին պակսեցնել Թուկէլայի վրայ իրենց ունեցած զինուորներուն թիւը։ Ապա թէ ոչ Անգլիացիները անխուսափելիին առջեւ կը գտնուին եւ Լէտիսմիթի անկումը անտանկալ մը պիտի չըլլայ։

«Այս գիշեր, Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, ներկայ բոլոր անդամները խորհրդարանական վիճաբանութիւններէն աւելի պատերազմի դաշտէն առնուած լուրերով կը զբաղէին։ Երբ անգլիական բանակին նահանջի լուրը տարածուեցաւ, վհատութիւնը յայտնի կ՚երեւար։ Երբ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն ոտքի ելաւ տեղեկութիւն ուզելու պատերազմական նախարարութենէն, մեծ լռութիւն մը տիրեց. ամէն ոք քաղաքական խօսքի մը կը սպասէր։ Պ. Պալֆուր, ընդհանուր զարմացման մէջտեղ, շուարած դարձաւ դէպ ի պատերազմական խորհրդական Պ. Ուինտէմ, տեղեկութիւն ուզելու համար։ Պ. Ուինտէմ գլխովը ժխտողական պատասխան տուաւ, եւ Պ. Պալֆուր բան մը չըսաւ։ Նախարարութեան երկու անդամներուն տխուր եւ անձկալից դէմքերը շատ դիտուեցան։

«Լրագիրները փետր. 9 թուականով հեռագիրները կը հրատարակեն Սբրինկֆիլտէն։—«Անգլիական զինուորները ետ քաշուեցան եւ այդ կողմէն յառաջխաղացութիւնը դադրեցաւ, վասն զի Վալ-Քրանցի բլուրները ենթակայ էն Պօէրներու թնդանօթին եւ միւս կողմէն երկրին դիրքն ալ անկարելի կ՚ընէ մարտկոցներու կառուցումը։ Անգլիական զինուորները ետ չմղուեցան. միւս բոլոր կէտերուն վրայ պահեցին իրենց դիրքերը։»

ԲԱՐԵՑՈՒՍՈՑ ԳԼՈՒԽԸ

Ռուիթէր սա հեռագիրը կը հրատարակէ.

«Մէնսպուրկի մէջ անգլիական դիրքերու մասին տրուած լուրերը ստոյգ չեն։ Իրողութիւնը սա է թէ Անգլիացիները Քոլէզպըրկի մէջ բնաւ պաշարած չեն Պօէրները, այլ զանոնք վարանոտ վիճակի մէջ թողած են՝ արեւելքէն ու արեւմուտքէն շինուած կէս շրջանաձեւ բանակեղերով։ Պօէրները այդ շրջանակին հիւսիսային կողմը կը գրաւեն՝ արեւելքէն արեւմուտք։ Պօէրները բացարձակապէս տէրն են Օրանժի անկախ պետութեան հետ ունեցած իրենց հաղորդակցութիւններուն։ Զօրաւոր կերպով կը պաշտպանեն այդ գիծերը եւ ամուր դիրքեր ունին Քոլէզպըրկի եւ 20-30 մղոն տարածութեամբ գիծի մը երկայնքը։ Միւս կողմէ Պօէրներուն վաշտերն ալ իրենց գիծերէն շատ հեռուն կը յառաջանան։ Այդ պատճառով 50 Աւստրալիացիներէ եւ Թասմանիացիներէ կազմուած հետազօտիչ խումբ մը ամբողջ օրը կռուեցաւ Պօէրներու հետ. բայց այս վերջինները խիստ բազմաթիւ ըլլալով, հետազօտիչները պարտաւորուեցան բլուրներուն վրայէն ետ քաշուիլ՝ գնտակներու տեղատարափի մը տակ։ Պօէրները երկու անգամ փորձեցին դէպի իրենց քաշել այդ հետազօտիչները, բայց ասոնք յաջողեցան իրենց բանակեղը վերադառնալ՝ մէկ վիրաւոր ունենալով։ Քրատոքի եւ Միտըլպուրկի մէջ հեծեալ հրացանաձիգները զէնքի տակ կանչուեցան։ Շթանսպուրկի մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԾԱԽՔԸ

Ծանուցուեցաւ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը 13 միլիոն ոսկիի նոր վարկ մը ուզած է պատերազմի ծախքին համար։ Ինչպէս յայտնի է, անցեալ աշնան նստաշրջանին տասը միլիոն ոսկիի վարկ ստացած էր, որով հոկտեմբերէն մինչեւ մարտի վերջը, պատերազմի ծախքին յատկացուած գումարը եղած է 23 միլիոն ոսկի։ Այս հաշւոյն մէջ չէ պատերազմական նախարարութեան սովորական ելմտացոյցը որ քանի միլիոն ոսկի է։

ՔՐԻՒԿԷՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ

Թրանսվալի նախագահը Պ. Քրիւկէր հազուագիւտ յանդգնութիւն մը ունի ճակատամարտներուն մէջ։ Պատերազմի դաշտին վրայ ճակատամարտի մը ամէնէն տաք միջոցին հանդարտօրէն կը ծխէ։ Ի հարկին պարզ զինուորի պէս հրացան կը պարպէ։ Քրիւկէր մասնաւոր սէր մը կը տածէ հին հրացանի մը վրայ որ իր սեփականութիւնն է երկար տարիներէ ի վեր, եւ զոր չի փոխեր նոր դրութեամբ ո եւ է հրացանի հետ։ Նախագահին հրացանը թէեւ արագահարուած չէ, սակայն ծերունին Քրիւկէրի գնտակները բնաւ չեն վրիպիր եւ անպատճառ Անգլիացիի մը մորթը կը ծակեն։ Անգլիական լրագիր մը կը պատմէ թէ Մաճուպայի ճակատամարտին ատեն, բուռն հրացանաձգութեան մը պահուն, Քրիւկէրի հրացանը տաքնալով կ՚աւրուի։ Քրիւկէր առանց շուարելու ժայռի մը վրայ կը նստի եւ գայլախազով մը կը նորոգէ իր հրացանը եւ քիչ ետքը նորէն կը մասնակցի ճակատամարտին։

ՆՐԿԱ ԽՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 14 փետր. — Սըր Ռըտվըրս Պըլլըր կը ծանուցանէ պատերազմական նախարարութեան թէ Չիվլիի շուրջը թեթեւ ընդհարումներ կատարուեր են, առանց մեծ կորուստի։

—Ուռոտ զօրավարը Օռանժ գետին վրայ յառաջանալով գրաւեր է (տեղին անունը անընթեռնլի)։

ՀԱՅՆՐԻՀ ԻՇԽԱՆԸ. — Պէրլինէն կը հեռագրեն թէ առջի օրը դղեակին մէջ տրուած հացկերոյթին ատեն, Հայնրիհ իշխանը, պատասխանելով իր եղբօր՝ Վիլհէլմ կայսեր բաժակաճառին, շնորհակալութիւն յայտներ է իրեն եղած յուզիչ ընդունելութեան համար։ Իշխանը գովեստով խօսեր է Տայրագոյն Արեւելքի գերման հպատակներուն հաւատարմութեանը ու հայրենասիրութեանը վրայ։ Հայնրիհ իշխանը շնորհակալութիւն յայտներ է՝ վերջին երկու տարիներու մէջ վայելած վստահութեանը մասին, ըսելով որ ապագային հայրենիքին ու կայսեր համար պատրաստ է միշտ իր պաշտօնին գլուխը գտնուելու։ Իշխանը իր խօսքը աւարտեր է բաժակ առաջարկելով կայսեր կենաց։

ՍԱՄՈԱ. — Աբիայէն փետր. 7 թուականով կը հեռագրեն Վոլֆ գործակալութեան. — Վիլհէլմ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Սամոայի երկու կուսակցութիւնները պատգամաւորութիւններ ղրկեցին գերմանական հիւպատոսարանը, իրենց հպատակութիւնը յայտնելու եւ շնորհաւորութիւնները մատուցանելու համար։ Ուբոլու եւ Սավայի կղզիներուն մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։

ՊԷԼՃԻՔԱՅԻ Երեսփ. Ժողովին մէջ, առջի օրը, Ազգային Պանքային մենաշնորհի պայմանաժամը երկարելու համար կատարուած վիճաբանութեանց պահուն, կռիւներ ծագեցան ընկերվարականներու եւ աջակողմի կուսակցութեան քանի մը անդամներուն միջեւ։

ՄԱՐԹԻՆԻԿԻ կուսակալը հեռագրած է Ֆրանսայի գաղթային նախարարութեան թէ զինուորները ամէն կողմ վերահաստատեր են անդորրութիւնը։

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎ. — Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆոն Պիւլով ինֆլուէնցայէ կը տառապի։

ՔՈՐԷԱՅԻ մէջ Ռուսիոյ եւ Ճարոնի միջեւ եղած ազդեցութեան կռիւին առթած միջադէպերուն վրայ հատ մըն ալ աւելցաւ։ Անհամաձայնութիւն մը ծագած է անգլիական դեսպանատան եւ Քորէայի կառավարութեան միջեւ։ Վէճին առարկան է Ինզանի մէջ գտնուած ոսկեհանքի մը շահագործման մենաշնորհին անգլիական Մորկըն Ընկերութեան տրըուելու խնդիրը։ Վէճը հիմա աւելի բուռն հանգամանք մը ստացած է, վասն զի Ընկերութիւնը, անգլիական դեսպանատան աջակցութեամբ եւ ճարոնցի գործաւորներու օգնութեամբը արդէն սկըսած է հանքին աշխատութիւններուն։ Քորէայի կառավարութիւնը բողոքեր է Ընկերութեան այդ ընթացքին դէմ, որով կը վախցուի թէ խնդիրը աւելի բուռն հանգամանք մը ստանայ։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ. — Բեշերէ Լոյs հրատարակած է արեւելագէտ բրոֆէսէօր Վամպէրիի մէկ գրութիւնը՝ կեդրոնական Ասիոյ կացութեան եւ վերջերս ռուսական զինուորներու Քուշք ղրկուելուն վրայ։ Բրոֆէսէօրը կ՚ըսէ թէ զինուորական այդ առաքումները տնտեսական եւ գործնական կարեւորութիւն չունին, վասն զի ռուս կառավարութիւնը Հէրաթի դէմ ո եւ է յարձակում պիտի չընէ, որչափ ատեն որ ողջ ըլլայ Աֆղանիստանի էմիրը։ Բրոֆէսէօր Վամպէրի ընդհանրապէս շատ լաւատես չէ իր գնահատումներուն մէջ. նաեւ մասնաւոր միջոցներ ունի ստոյգ տեղեկութիւններ առնելու համար կեդրոնական Ասիոյ գործերուն վրայ։ Հետեւաբար անոր այն յայտարարութիւնը թէ Ռուսիա այս միջոցիս թշնամական տրամադրութիւններ չունի Աֆղանիստանի նկատմամբ, բաւական նպաստաւոր պարագայ մըն է ընդհանուր խաղաղութեան համար։ Բրոֆէսէօրը ռուսական զինուորներու առաքումը զգուշական միջոց մը կը նկատէ, Աֆղանիստանի մէջ ծագելիք անկարգութիւններուն հանդէպ։ Ռուսական իրազեկ աղբիւրներէ առնուած լուրեր ալ կը հաստատեն հնդկաբարաց արեւելագէտին այդ կարծիքը, ծանուցանելով որ Կովկասէն Աֆղանիստանի սահմանագլուխը զինուորներու առաքումը կրնայ շարունակուիլ նոյն իսկ աւելի ընդարձակ սահմանի մը մէջ, բայց ատով հանդերձ Ցարը բոլորովին խաղաղասէր նպատակներ ունի. բնաւ չուզեր Անգլիոյ հետ դժուարութիւններ ունենալ. նաեւ այն տեսակ միջոցներ ձեռք առնել որոնք անպատեհ եւ կամ նուազ բարեկամական գործ մը նկատուին Անգլիոյ եւ կամ Աֆղանիստանի նկատմամբ։

ԱԹԷՆՔԻ մէջ զինուորական բաղնիքներու շինութեանը ձեռնարկուեցաւ։ Արձանագրութիւն մը դրուած է թէ շինութեան ծախքը կը հոգայ Ռուսիոյ Նիքոլա Բ. կայսրը։

—Յունաստանի նախարարաց խորհուրդը վաւերացուց բանակին վերակազմութեան ծրագիրը զոր պատրաստած է պատերազմական նոր նախարարը՝ աջակցութեամբ քանի մը բարձրաստիճան սպաներու։ Ծրագիրը քանի մը օրէն պիտի ներկայացուի Երեսփ. Ժողովին։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ զանազան քաղաքներուն մէջ յանձնաժողովներ կազմուած են հանգանակութիւն կատարելու համար՝ Ամսթէրտամի ադամանդի գործաւորներուն ի նպաստ։ Ասոնցմէ թշուառութեան մատնուողներուն թիւը օր օրի կ՚աւելնայ։ Հոլանտայի թագուհին 1200 ֆիորին ղրկած է կեդրոնական յանձնաժողովին եւ մայր թագուհին ալ 200. Անգլիայէն ու Ֆրանսայէն ալ նպաստներ կը ղրկուին։

ՓԻԼԻՊՊԻԵԱՆՆԵՐԸ. — Մ. Նահանգաց պատերազմական նախարարութիւնը՝ դահլիճին հաւանութեամբ ընդհանուր ներման գիր մը պատրաստեց Փիլիպպեանց համար։ Այդ գիրը արշիպեղագոսին ամերիկեան հրամանատարին կողմէ պիտի հրատարակուի երբ յարմար դատէ։ Ներման հրատարակութենէն ետքը երբ Փիլիպպեանց բնիկ մը զինեալ վիճակի մէջ ձերբակալուի, իբր պարզ ոճրագործ պիտի նկատուի։ Այդ տնօրինութիւնը սա կերպով կը բացատրուի թէ բնիկները ո եւ է կառավարական կազմակերպութիւն չունին։ Ոչ ոք գիտէ թէ ո՛ւր կը գտնուին Ագուինալտօ եւ իր գլխաւոր պետերը։ Ուրեմն պէտք է պատերազմը վերջացած նկատելով ներում շնորհել անոնց որոնք կ՚ուզեն ընդունիլ կառավարութեան առաջարկութիւնը։ Արդէն պատերազմին աւարտած ըլլալուն ալ մէկ նշանն է այն երկարատեւ արձակուրդը զոր Փիլիպպեանց ամերիկեան ընդհանուր հրամանատար Օթիս զօրավարը, ինչպէս ծանուցինք, խնդրած է Ուաշինկթընէն՝ իր անձը դարմանելու համար։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ Խորհրդարանին մէջ բուռն ճնշում մը կը բանեցնեն արգիլելու համար ընդունելութիւնը առեւտրական ազատ փոխանակութեան դրութեան՝ Մ. Նահանգաց եւ անոնց նոր ստացուածքին՝ Բորթօ-Ռիքոյի միջեւ, ինչպէս յանձնաբարած է նախագահ Պ. Մաք Քինլիի պատգամագիրը։ Մաքսապաշտներու այդ ընդդիմութիւնը գլխաւորաբար կը կատարուի՝ Վիրճինիայի, Քոնէքթիքութի, Քարոլինի եւ ուրիշ տեղերու ծխախոտ մըշակողներուն ի նպաստ։ Բորթօ Ռիքոյի երեւելիներէն պատգամաւորութիւն մը, անցեալ ամիս, Ուաշինկթըն գնաց խնդրելու համար որ կղզին ամերիկեան միւս երկիրներուն համահաւասար իրաւունք վայելէ, քանի որ հիմա Մ. Նահանգաց կը վերաբերի։ Պատգամաւորութիւնը յայտնեց թէ հակառակ պարագային մէջ Բորթօ Ռիքոյի մէջ պիտի շարունակէ պատերազմէն ի վեր տիրող դժնդակ կացութիւնը։ Պատգամաւորները յոյս յայտնեցին թէ Մ. Նահանգները արդար պիտի ըլլան իրենց խնդիրքը կատարելու համար։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. —Իբէք գաւառին (Գոտովա) կառավարիչ անուանուեցաւ Գըրգքիլիսէի կառավարիչ Մուսթաֆա Նէշէթ փաշա, որուն յաջորդեց Պորտուրի նախորդ կառավարիչ Րաթիպ պէյ։

—Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Ուրֆայի առեւտրական դատարանին մնայուն անդամ Իլիաս Էսատ էֆ.ին։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. Դրան Պէյլիկճի Նասըր պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սըվազի Նազիֆ Իւլ-Էշրաֆի տեղակալ Ապտուլլահ էկչէչիմի էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Այտընի նահանգին տէֆթէրտար Սէյֆէտտին պէյի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պրուսայի նահանգին ելմտական քննիչ Զիհնի էֆ.ի, Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Երուսաղէմի գաւառին հաշուակալ Րիֆաթ էֆ.ի եւ Էնկիւրիի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Հագգը պէյի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Տրապիզոնի նահանգին վերաքննիչ ատեանին անդամ Գարակէօզեան Մկրտիչ էֆ.ի։

—Առաջին կարգի չէֆգաթ՝ Մէտինէի հրամանատար Օսման փաշայի մեծ կնոջ ու դստեր եւ երկրորդ կարգի՝ քրոջը։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ ԻՇԽԱՆԸ. — Մոնիդէօրի մէջ կը կարդանք. — «Վերջերս գրոյց ելաւ թէ Սեւ Լերան իշխանը մօտերս կ. Պոլիս պիտի գայ, սակայն այդ լուրը անհիմն է։ Կրնայ ըլլալ, սակայն, որ Ն. Բարձրութեան որդիներէն մէկը, գարնան, գայ ժամանակ մը մնալ Էմիրկէնի ծովեզերեայ ապարանքին մէջ զոր Վեհ. Սուլթանը նուիրած է Նիքոլա իշխանին։»

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՆԵՐԸ. — Վեհ. Սուլթանը հրամայած է ամէն միջոց ձեռք առնել, որպէս զի կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն ամսաթոշակները կանոնաւոր կերպով վճարուին եւ ամսաթոշակի տեքերը ներուութեան մէջ չմնան։ Բ. Դրան մէջ կազմուած յանձնաժողովը խնդիրը նկատողութեան առած է եւ մանրազնին քննութիւն կը կատարէ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ. — Ծանուցինք թէ Ֆրանսացի դրամատէրներ կայս. կառավարութեան դիմում ըրած են Թէքիրտաղէն Տէտէաղաճ (175 քիլոմէթր) երկաթուղիի գիծ մը շինելու համար։ Խնդրարկուները կ՚ըսեն թէ այդ գիծը զինուորական փոխադրութեան եւ ռազմագիտական տեսակէտներով մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենայ։ Կ՚ըսուի թէ ձեռնհաս պաշտօնարանին մէջ այդ նպատակով կատարուած խորհրդակցութիւնները բաւական յառաջացած են.

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը եւ Լէտի Օ՚Քոնոր առջի օրը սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Գերմանիոյ դեսպանը ու դեսպանուհին, Անգլիոյ դեսպանատան պաշտօնատարները եւ ուրիշ հրաւիրեալներ։

ՏՈՔԹ. ԶԱՆՏԷՐ. — Պէրլինի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Գերմանիոյ կայսրը Կարմիր Արծուի պատուանշանին երրորդ աստիճանը շնորհեր է Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութեան Տեսչութեան Խորհուրդին նախագահ տոքթ. Զանտէրի։ Արտաքին գործոց նախարար Ֆոն Պիւլով, այդ պատուանշանին հրովարտակը Տոքթ. Զանտէրի յանձնելու միջոցին, ծանուցեր է անոր թէ կայսրը ու գերման կառավարութիւնը կը գնահատեն մատուցած բացառիկ ծառայութիւնները եւ այն եղանակը, որով կը վարէ Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութեան մէջ ունեցած բարձր պաշտօնը։ Տոքթ. Զանտէր որ հիմայ Գերմանիա կը գտնուի, ամսոյս վերջերը Կ. Պոլիս պիտի վերադառնայ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչական Խորհուրդին անգլիական ներկայացուցչութեան պաշտօնին համար կ՚ըսուի թէ պիտի յանձնուի Հօմի անգլիական դեսպանատան զինուորական կցորդ Սըր Սլատ գնդապետին։

ԹՈՒՆԷԼԸ. —Ղալաթիոյ Թունէլին մենաշնորհը, հիմնական պայմանաժամը աւարտելէն վերջը, 50 տարուան համար տրուեցաւ Ճիպրալի Կազալէ էֆ.ի, որ յանձն առած է հասոյթին հարիւրին տասը թողուլ կայս. կառավարութեան, մինչդեռ հիմնական Ընկերութիւնը հարիւրին մէկուկէս միայն կը վճարէ։ Կազալէ էֆ. նաեւ ուրիշ շահաւոր պայմաններ առաջարկած է տէրութեան գանձին։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, առջի օրը, այցելութիւն տուաւ հելլէնական, սերպիական ու ռումանական դեսպաններուն, ինչպէս նաեւ Թուրքեւհելլէն հիւպատոսական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովին հելլէն պատուիրակ Պ. Սթէֆանոսի։

ՍՈՖԻԱՅԻ կայս. գոմիսէր Նէճիպ էֆ. Մէլհամէ, որ երէկ իր պաշտօնատեղին պիտի երթար, թեթեւ տկարութիւն մը պատճառով մինչեւ երկուշաբթի յետաձգեց ուղեւորութիւնը։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Պարոն Քոլլինէր կայս. մատենադարանին նուիրեց 600 տարուան թանկագին ձեռագիր մը զոր բարձրաստիճան պարսիկ անձնաւորութիւն մը տուած էր իրեն։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ ընդունիլ այդ նուէրը՝ իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնելով հանդերձ։

ՑԷՆԷՐԻ Պատրիարքարանին Սինոդը, իր երէկուան նիստին մէջ, Տէպրէի մետրապոլիտ կարգեց Ճիպալիի Այինէքոլա եկեղեցիին քարոզիչ Տ. Բոլիքարբոս Թէօլոկիտոսը.

Պ. ՖԻԼՈՆ, Կ. Պոլսոյ հելլէնական նոր հիւպատոսը, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ԷՆԻՍ ՓԱՇԱ, Պասրայի նախորդ կուսակալը, վեց հազար ղրշ. պիտի ստանայ իբր անպաշտօն վիճակի թոշակ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ խոզակի գինը նորէն ինկած է։ Լիվրբուլի մէջ բամպակի գինը դարձեալ հինգ միութիւն վրայ դրած է։ Ռուսիոյ մէջ շաքարի գինը մեծ բարձրացում մը կրած է։

ՊՈԼՍՈՅ Սուլթան Համամի նեղ փողոցը, ինչպէս ծանուցինք, լայնցնելու համար քանի մը շէնքեր վար պիտի առնուին։ Թաղապետութեան երկրաչափները յատակագիծերուն պատրաստութեամբը կը զբաղին։ Սուլթան Համամի աղբիւրն ալ վար առնելով, աւելի ետին պիտի շինուի։

ԹՈՒՂԹԻՆ ԳԻՆԸ. — Ֆրանսերէն Սէրվէք նկատելով որ թուղթին գինը հետզհետէ կը բարձրանայ, որով անկարելի կ՚ըլլայ թերթը տասը փարայի վաճառել, երէկուընէ քսան փարայի բարձրացուց, մինչեւ որ թուղթին գինը իջնէ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻՆ հաշիւները ու մատակարարութեան եղանակը քննելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Ներքին գործոց նախարարութեան հաշուակալ Զիհնի պէյի նախագահութեամբ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ. — Մաքսային վերատեսչութիւնը որոշեց մաքսային քննիչ Հիլմի պէյը Սէլանիկ ղրկել, տեղւոյն ներքին ապրանքներու մաքսատան մէջ գործուած զեղծումներու մասին կատարուած քննութիւնները փութացնելու համար։ Նաեւ գրել ելմտական նախարարութեան որ Սէլանիկի ելմտական քննիչն ալ աջակցի Հիլմի պէյի։

—Սէլանիկի մէջ, վերջերս, մաքսաւ փախցուած մեծաքանակ ապրանքներ ձեռք անցուած են։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻՆ վարչութիւնը տեղեկագիր մը մատոյց Պետական Խորհուրդի նախագահին, մաքսանենգութիւնները արգիլելու մասին կարգ մը միջոցներ առաջարկելով։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութեան մէջ կազմուած այն յանձնաժողովը որ պաշտօն ունի նոյն Նախարարութեան քննիչ ժողովին վերաբերեալ կարգ մը խնդիրներու մասին քննութիւն կատարել, երէկ իր առաջին նիստը գումարեց։ Յանձնաժողովը կը կազմեն կրթական նախարարութեան մէքթուպճի Սըրրի պէյ, հաշուակալ Շիւքրի պէյ եւ Մէարիֆի Խորհուրդին անդամ Րիֆաթ պէյ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ դատարանները երէկ հաւաքական նիստի մը մէջ պիտի զբաղէին այն դատով զոր դատական նախարարութիւնը բացած է առեւտրական դատարաններու վճռագիրներու գործադրութեան ճիւղին նախորդ պաշտօնեայ Ճէլալ պէյի, արդի պաշտօնեայ Աքիֆ պէյի եւ արկղակալ Ֆաիզ պէյի դէմ՝ նոյն դիւանին մէջ գործուած զեղծումներուն համար, սակայն դատական նախարարութեան փաստաբան Էտիպ էֆ. բացակայ ըլլալով, դատը յառաջիկայ հինգշաբթիի յետաձգուեցաւ։

ԽԱՌՆՈՒՐԴ ՈՒՂԻՐ. —Իզզամ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ իբր սուսամ իւղ, բամպակի իւղ կը ծախուի Մուտանեա։

ՆՇԱՆԱՑԻ ՀԵՌԱԳԻՐ. — Հելլէնական սահմանագլուխին ընդհանուր հրամանատար Էտհէմ Նէշէթ փաշայի տրամադրութեանը տակ գտնուած հեռագրական գումարտակները, քիչ ատենուան մէջ վարժուելով, սկսեր են ութ քիլոմէթր հեռուէն նշանացի հեռագիրներ փոխանակել՝ տեղեւ ճառագայթներու միջոցաւ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Թայիֆ շոգենաւը, Պէյրութէն Եաֆա երթալու միջոցին, մեքենայի խանգարում ունենալով, Սէլանիկ շոգենաւը օգնութեան փութացեր եւ զայն Պէյրութ տարեր է։ Այսօր Քաբլան շոգենաւը Պէյրութ պիտի ուղեւորի Թայիֆը Պոլսոյ նաւահանգիստը բերելու համար։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութեան 1300 եւ 1301 տարուան վիճակագրութիւններուն տպագրութիւնը սկսած է։ 1302 տարուան ալ պատրաստուելու վրայ է։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Ելասոնայէն կը գրեն թէ հելլէնական սահմանագլուխին վրայ աւազակներ երեւան ելած ըլլալով օսմ. զինուորներ ղրկուեր են, զանոնք հալածելու համար։ Այդ միջոցին ընդհարում մը տեղի ունենալով աւազակներուն մէկ մասը սպաններ է եւ մնացածներն ալ Յունաստան փախեր են։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ֆրանսական հիւպատոսը երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ քարափներու երկրորդ մասին, այսինքն մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնարանին առջեւէն մինչեւ Էմին Էօնիւ, շինութիւնը աւարտած ըլլալով, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն խնդրուած է կատարել անոր առժամեայ ընդունելութիւնը։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ երկրագործական նախարարութեան կողմէ ղըրկուած պաշտօնեան Քըզզնլըքի 26,000 վարդի տունկ գներ է որոնց մէկ մասը ձրիաբար երկրագործներուն բաժնուած եւ մէկ մասն ալ Պրուսայի երկրագործական վարժարանին տիպար-արտին մէջ տնկուած է։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ նահանգին մէջ երկրագործական նոր գործիքները հետզհետէ կ՚ընդհանրանան։

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ պաշտօնեաններու յանձնաժողովին առջին քարտուղար Նէֆի պէյ որ ինչ ինչ քննութիւններ կատարելու համար Զոր գաւառը գացած էր, պաշտօնը աւարտած ըլլալով, ճամբայ ելեր է մայրաքաղաքս դառնալու համար։

ԲԵՐԱՅԻ Սիլլողոս փողոցին մէջ, առջի գիշերը անծանօթ մարդ մը կ՚ուզէ հոն գտնուած կասկածելի տուն մը մտնել, բայց սխալմամբ քովի տանը դուռը կը զարնէ. դուռը կը բացուի. սակայն տանեցիները տեսնելով որ օտարական է, դուրս կ՚ընեն զայն. մարդը կը կատղի. կը սկսի դուռը աւելի սաստկութեամբ զարնել, ռէվոլվէրով սպառնալիք ընել եւ տանը բոլոր ապակիները կոտրտել։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ այդ կասկածելի տունին նկատմամբ։

ԴԵՂԱՐԱՆ ‹ՆՈՌՄԱԼ›

192 ԲԵՐԱ ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ 192

Բերայի կեդրոնը, եւ «Սիթէ տը Բերա» շէնքին անկիւնն հաստատուող այս նոր դեղարանն որ դեղագործութեան արուեստին ամէն կատարելութիւններով օժտուած է, իր դեղերուն զտութեամբ, թարմութեամբ եւ դիւրամատչելի գիներով օգտակարապէս կ՚ներկայանայ կրկին հասարակութեան եւ իր վաղեմի յաճախորդաց։

Դեղարանին տէրը Հ. Էմիրզէեան քանի տարիներէ ի վեր ծանօթ է, իր Կ. Պոլսոյ Սուլթան Մահմուտի Դամբարանին դիմաց ունեցած մեծ դեղարանովը զոր ամբողջովին ծախած եւ այս նորն հիմնած է։

Դեղարանին վրայ խորհրդակցութեան սենեակ մը յարգելի բժշկաց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է եւ դեղարան մինչեւ կէս գիշեր բաց է։

512 5—25

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԱՀ
ՎՍԵՄ. ՆՈՒՐԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻ

Ցաւով կը ծանուցանենք թէ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի՝ հակառակ բժշկական ամէն հնարաւոր դարմաններու՝ չկրնալով ճողոպրիլ այն դառն հիւանդութենէն որ զինքը զգետնած էր երեք օրէ ի վեր, այս գիշեր, ժամը 9ին, իր հոգին աւանդեց՝ շրջապատուած իր ընտանիքին անդամներէն։

Կաթուածի հարուածը որ զինքը զգայազիրկ կը թողուր, չէր մեղմացած բնաւ, և թէեւ Տոքթ. Խօրասանճեան և Տոքթ. Խնդիրեան էֆէնտիները թեթեւ բարւոքում մը նշմարեցին երէկ առտու հիւանդին վիճակին վրայ, բայց այդ բարւոքումը կը կայանար՝ քանի մը կաթիլ դեղ ու քիչ մը ջուր խմել կարենալուն մէջ միայն։ Նուրեան էֆ. ոչ կրնար խօսիլ և ոչ իր շուրջը գտնուողները ճանչնալ. ձախ թեւը միայն շարժելու կարողութիւն ունէր և այդ շարժունութիւնն ալ չկասեցնելու համար՝ զգածեբնով ներարկում կը կատարէին։ Երէկ, իրիկուան կողմ, տաքութիւն մը եկաւ վրան, որ երկիւղ պատճառեց բժիշկներուն, և հետզհետէ սաստկանալով, գիշերը մինչեւ 41ուկէս աստիճանի հասաւ։ Ասընդհատ հեւք մը ունէր որ դժուարաւ շունչ առնել կու տար իրեն։ Օրհասի վայրկեաններուն՝ իր քովը կը հսկէր Տոքթ. Եդուարդ Մասխ.

Երէկ, առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, Նուրեան էֆ.ի բնակարանը լեցուն էր հայ և օտարազգի այցելուներով, որոնցմէ շատ մտերիմները հիւանդին քով կ՚առաջնորդուէին. իսկ մեծագոյն մասը իրենց այցետոմսը կը ձգէին։ Բարձր. Մեծ Եպարքոսը յատուկ պաշտօնատար մը ղրկած էր հիւանդին որպիսութիւնը հարցընելու համար։ Ներքին գործոց նախարար Մէմտուհ փաշա եւս Աբիկ էֆ. Ոսկեմատնի միջոցաւ տեղեկացաւ հիւանդին որպիսութեանը։ Եկեղեցական դասէն այցելեցին Տ. Բարթուղիմէոս, Տ. Մեսրոպ և Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսները, Տ. Գէորգ և Տ. Հմայեակ եպիսկոպոսները եւայլն։

Այս առաւօտ կանուխ Նուրեան էֆ.ի մահուան գոյժը տարածուելով Բերայի մէջ, դառն տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ։ Տ. Մկրեան Հայրը փութաց հանգուցելոյն բնակարանը ու մխիթարեց Նուրեան ընտանիքը և յուղարկաւորութեան վերաբերեալ կարգադրութիւնները տնօրինեց։ Հետզհետէ գացին նաեւ եկեղեցական և աշխարհական բազմաթիւ բարեկամներ՝ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելու։ Նուրեան էֆէնտիի մարմինը այս իրիկուն, ուշ ժամանակ, իր բնակարանէն կը փոխադրուի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին ուր կիրակի օրը, ժամ 8ին պիտի կատարուի յուղարկաւորութեան հանդէսը։

* * *

Նուրեան էֆէնտին այնքա՛ն ծանօթ դէմք մըն էր, որ կենսագրական մանրամասն տեղեկութիւն մը՝ աւելորդ պիտի ըլլար։ Իր մահուան գոյժին առաջին տպաւորութեան տակ, կը շտապենք առայժմ գլխաւոր գիծերը ամփոփել։

Նուրեան էֆէնտի բնիկ Կ. Պոլսեցի Պէզճեան ամիրային քեռորդին էր, Եէնի-Գաբու թաղին մէջ ծնած և իր մանկութիւնը հոն անցուցած։ Իր ուսումը ստացած էր Բարիզ, Մ. Ռափայէլեան վարժարանին մէջ, և ի դարձին՝ պետական ծառայութեան մէջ մտած, ուր հետզհետէ յառաջացաւ իր բնածիր կարողութեանցը և իր լեզուագիտութեանը շնորհիւ, որոնք զինքը հասուցին մինչեւ Պետական Խորհուրդի օրէնսդրական ճիւղին անդամակցութեան և Պալատի բարձր աստիճանին։ Վարած է նաեւ ուրիշ կարեւոր պաշտօններ, զանազան կողմեր ղրկուելով կայս. կառավարութեան կողմէ։ Նուրեան էֆ. կը վարէր նաեւ Երկրագործական Պանքային վարչական խորհուրդի նախագահութիւնը, մեծ ճեռնհասութեամբ և յոյժ արդիւնաւորապէս, իր վարչական կարողութիւնները նուիրելով այդ մեծ հաստատութեան կազմակերպութեան, զարգացման ու յառաջդիմութեան։

* * *

Ազգային շրջանակի մէջ, ինչպէս յայտնի է, Նուրեան էֆ.ի գործունէութեան մեծագոյն բաժինը նուիրուած է Քաղաքական Ժողովին ատենապետութեան զոր վարեց Տ. Յարութիւն Պատրիարքի օրով, և անկէ առաջ ալ նոյն Ժողովին անդամակցութիւնը Ներսէս Պատրիարքի օրով։ Վերջին անգամ ատենապետեց Պատրիարքարանի աւագ Ժողովին։ Իր վարչական կարողութիւնը և իր պերճախօսութիւնը գլխաւոր յատկանիշը կը կազմէին իր անձին, ժողովական աշխատութեանց և գումարմանց մէջ ուր առաջին տեղը կը գրաւէր միշտ։

Բերայի Թաղը մասնաւորապէս շատ բան կը պարտի Նուրեան էֆէնտիին որ տասը տարիէ չափ վարեց Թաղ. Խորհուրդին ատենապետութիւնը և հիմնեց աղջկանց Արուեստանոցը որուն բազմաժիմ արդիւնքները հանրածանօթ են։ Իր հրաժարումէն ետքը, Արուեստանոցը անկեալ վիճակ մը ունեցաւ և կորսնցուց իր փայլն ու արդիւնաւորութիւնը՝ հետզհետէ փակման վիճակի հասնելու աստիճան։

Վերջին անգամ, ինչպէս կը յիշուի, Նուրեան էֆէնտի քուէներու ստուար մեծամասնութեամբ ընտրուեցաւ անդամ Բերայի Թաղ. Խորհուրդին, զոր առջի կարովը ու եռանդովը վարելու ամէն տրամադրութիւն ունէր, բայց միայն ընդարձակ ծրագրի մը համաձայն՝ որ կ՚ընդգրկէր Բերայի գործերուն մատակարարութեան բոլոր ճիւղերը, Իր ծրագիրը, զոր այս էջերուն մէջ իսկ հրատարակած ենք ժամանակին, Ազգ. Վարչութեան կողմէ չընդունուելուն հետեւանքով՝ Նուրեան էֆէնտի հրաժարեցաւ բացորոշապէս։

Անհատական կեանքի մէջ, Նուրեան էֆէնտի պատուական հայր մըն էր ընտանիքի, և խնամոտ ու կատարեալ դաստիարակութիւն մը տուած էր իր զաւակներուն։ Իր ընտանեկան հօր հանգամանքները՝ միանալով իր ընկերական մարդու ձիրքերուն հետ, զինքը կը հանդիսացնէին ինքնատիպ անձնաւորութիւն մը՝ որուն մահը ո՛չ միայն դառն սուգով կը համակէ իր ընտանիքը ու ազգականները, այլ և զգալի պակաս մը կը թողու ընկերութեան մէջ։

Այրի տիկին Փ. Նուրեան և զաւակունք Կարապետ և Մելիք էֆէնտիք, օրիորդք Մարի և Աննա Նուրեան, Տէր և Տիկին Ս. Մանուկեան, Տէր և Տիկին Ս. Պալեօզեան, եղբայրն Արթաքի էֆէնտի Նուրեան և քոյրն տիկին Ց. Տրէնց Մարգարեան և զաւակունքն, Եղիազար էֆէնտի Ճէվահիրճեան ու զաւակունքն և համայն ազգականք ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զդառնաղէտ մահ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆՏԻԻ ՆՈՒՐԵԱՆ
ԱՆԴԱՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ
ԵՒ ՆԱԽԱԳԱՀ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ

որ հանգեաւ ի Տէր յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի ամսոյս 6, յառաջիկայ կիրակի ժամը 8ին (Ը. Թ.), ի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Բերայի, ուսկից հանգուցելոյն մարմինը պիտի փոխադրուի Շիշլիի Ազգային Գերեզմանատունը, ամփոփուելու համար իր Գերդաստանի յատուկ դամբարանին մէջ։

Բերա, 4 փետրուար 1900.

Խառն Ժողովը իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ նկատողութեան առած է նաեւ Ուսումն. Խորհրդոյ ներկայացուցած ուսուցչական ընտրելիներու կիրակնօրեայ դասաւանդութեանց ծրագիրը և ուսուցիչներուն ցանկը, և նոյնութեամբ ընդունելով, յանձնարարած է Ուսումն. Խորհրդին դասախօսութիւնները սկսելու համար հարկ եղած տնօրինութիւնը ընել։

Ուսումն. Խորհուրդը ընդունած ըլլալով Խառն Ժողովի պաշտօնագիրը, իր այս օրուան նիստին մէջ վերջնական կարգադրութիւնները ընելով հարկ եղածը պիտի ծանուցանէ յատուկ յայտարարութեամբ մը.

— Ինչպէս ծանուցած էինք արդէն, Արաբկիրի առաջնորդ Գեր. Տ. Մուշեղ Ծ. Վարդապետ, երէկ, իրիկուն ժամը 11էն միջոցները, Մէսաժըրիի Մէլպուռն շոգենաւով դէպի իր պաշտօնատեղին ճամբայ ելաւ Իզմիր-Իսկէնտէրուն-Հալէպի ճամբով։ Ս. Պատրիարք Հայրը իր կողմէ Դանիէլեան Տ. Ներսէս և Աճէմեան Տ. Մատթէոս վարդապետները ղրկած էր իբր յուղարկ։ Բաց ի անոնցմէ, Արաբկիրի առաջնորդին բազմաթիւ բարեկամները քարափ փութացած էին իրենց սիրելի վարդապետը վերջին անգամ մըն ալ ողջագուրելու համար։

—Ազգ. Հիւանդանոցի ի նպաստ կազմակերպուած նուագահանդէսին մասնախումբը տակաւին վերջնապէս կազմուած չըլլալով, չի յուսացուիր որ այսօր նիստ գումարէ Բերայի արհեստանոցին մէջ։

—Ս. Պատրիարք Հայրը իր բնակարանին մէջ կ՚աշխատի այսօր։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Յարութիւն էֆ. Գաբամաճեանի և Մագսուտ էֆ. Հարէնցի զաւակաց Արամ էֆ.ի ընդ Օր. Մաննիի հարսանեաց առթիւ փոխան ծաղկեփնջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—Տեարք՝ Մկրտիչ Ասասեան 108, Արմենակ Թաշճեան 108, Տէր և Տիկին Կարապետ էֆ. Սէֆէրեան 216, Մանուկ էֆ. Արզըեան 108, Յակոբ, Յարութիւն և Սեդրաք էֆէնտիք Բէմպէճեան 120 ղրուշ։ (Հոգաբարձութիւն)

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի 6րդ թիւը կը հրատարակուի վաղը առտու, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Գեղեցիկ Ճոռութիւն մը. ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ։— Իմ առաջին հրատարակութիւնս. Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ։— Դարձեալ. Իմ առաջին հրատարակութիւնս. ՎԱՀԱՆ ՄԱԼԵԶԵԱՆ։— Դիւղիս ճամբան (Ոտանաւոր) Ռ. ՈՐԲԵՐԵԱՆ։— Կես բժշկական. Քննատութիւն. ՏՈՔԹՈՐ Յ. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ։— Դէպի Ռակաց (Ուղեւորական Յիշատակներ) Տ. Հ։— Օսար էջեր. Խերով խօսք մը (Նորավէպ). Ժ. Հ. ՌՕՆԻ (Թարգմ. Ա. Մ.)։ — «Մասիս»ի Յուցատետր. Տ. Ա.։

* * *

ՄԱՍԻՍ ճեռքէ կը ծախուի հատը ՔԱՌՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։ Տարեկան բաժանորդագինն է կէս օսմ. ոսկի՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ՛ գաւառներու համար, կանխիկ։ Արտասահման 12 ֆրանք։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

ԱԶԴ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնս կը ծանուցանէ բարեպաշտ ժողովրդեան թէ, յանուն Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյս, քահանայական ձեռնադրութիւն տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի (6 փետր. 1900) Ս. եկեղեցւոյս մէջ յանձին Տիրացու Գառնիկ Տ. Մեսրոպեանի ի ձեռն Կրօնական Պատկ. Ժողովոյ Ա. Ատենապետ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկ. Յովհաննէսեանի։

Ի դիմաց Խնամակալութեան

Ատենադպիր	Վ. Ատենապետի
Յ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ	Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Ղալաթիա, 3 փետր. 1900.

ԱԶԴ

Ի Բերա, Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Երեցկին վագֆէն ի Պէօյիւքտէրէ Ֆըստըգ Սուի կողմը Թօփճը-Պաշը Գարաօղլանէ փողոց, թիւ 21 և 23, հինգ հարիւր կանգուն. նոյնպէս այդ կողմը Պետրոս պէյ և Քափազ Միքայէլ փողոցներուն վրայ հազար քսան երկու կանգուն, ընդ ամէնը հազար հինգ հարիւր քսան երկու կանգուն գետիններուն տէր՝ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Տէրութեան հպատակ դեղագործ Բէթրօ Քինօլի անզաւակ մեռնելով, վագֆին մահլուլ մնացած ըլլալուն, վագֆի կողմէ աճուրդի դրուած և ի դիւրութիւն գնողաց կտոր կտոր ծախել որոշուած է։

Ուստի գնելու փափաքողներէն կը խնդրուի որ թուականէս երեսունը մէկ օրուան պայմանաժամու միջոցին, ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 5 (Ը. Թ.) հաճին ներկայանալ ի Թաղական Խորհրդարան նոյն եկեղեցւոյ և կանխավճար ընելով, արձանագրել տան իրենց անունն ու պայմաննին։ 528

Բերա 2 փետր. 1900

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտոն, 15 փետր.—Անգլիական լրագիրները կը կարծեն թէ Լորտ Ռոպէրթս պատրաստութիւն կը տեսնէ Օռանժի անկախ պետութեան վրայ յարձակելու համար։

—Պօէրները կը շարունակեն իրենց յարձակողական շարժումը՝ Բարկլուսոյ հիւսիսային կողմը։

—Զրոյց կայ թէ Պօէրները Օռանժի հարաւային կողմն ալ յարձակողականի սկսած են։

—Հեռագրական լուրերու նայելով, Անգլիացիները գրաւեր են քանի մը ծանծաղուտներ և Պօէր բանակետղեր։ Ֆրէնչ զօրավարը Քօլէզպէրկի շուրջը յաղթեր է Պօէրներուն։

—Անգլիոյ կառավարութիւնը գործադրեց գերակշռութեան իր իրաւունքը՝ Անգլիոյ մէջ շինուած ու շինուելու վրայ եղած այն թնդանօթներուն համար որոնք օտար տէրութիւններու կը վերաբերին։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նորէն վեց հազար Պօէրներ զէնքի տակ կոչուած են։

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Չէմպըրլէն զայրոյթով խօսեցաւ՝ Պօէրներուն Զուլուլանտ արշաւելուն վրայ։ Յարեց թէ այդ երողութիւնը կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենալ։

—Ներկայ դէպքերուն հետեւանօք, Վիքթօրիա թագուհին այս տարի արտասահման պիտի չերթայ։

—Պատերազմական նախարարութիւնը ուէ լուր չի հաղորդեր։ Անգլիական գրաքննութիւնը վար կը դնէ Լորտ Ռոպէրթսի շարժումներուն վերաբերեալ հեռագիրները։

—Անգլիական մամուլը շատ գէշ կը տեսնէ կացութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆԻ ԹՂԹԱՏԱՐԱՏՈՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Լոնտոնի թղթատարատան մէջ պատահած արկածի մը հետեւանքով, հեռագրական կեդրոնական ճիւղը բռնկեցաւ։ Հեռագրական երեք հարիւր գիծեր անգործածելի դարձան։ Հաղորդակցութեան քանի մը շրջանակներ բոլորովին ընդհատուեցան։

ՓՈԹՈՐԻԿ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

ԲԱՐԻԶ.— Փետր. 13էն 14ի գիշերը նմանը չտեսնուած սաստկութեամբ փոթորիկ մը ծագեցաւ Ֆրանսայի հիւսիսային ծովեզերքին վրայ։ Նիւթական աճագին վնաս կայ։ Մարդու կորուստ ալ պատահած է. նաեւ նաւային բազմաթիւ արկածներ կը ծանուցուին։ Վիէննայի, Պռիւքսէլի, Լոնտոնի ու Լիվրբուլի հետ հաղորդակցութիւնները ընդհատուած են։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱԿԱԴԵՄԻՆ

ԲԱՐԻԶ.— Այսօր Ֆրանսայի Ակադեմիին մէջ կատարուեցաւ երկու ակադեմականներու ընտրութիւնը՝ Պ. Պ. Բայերիոնի և Շեռպիւլիէի տեղ։ Պ. Բօլ Էռվիէօ, թատերագիր՝ յաջորդեց Բայերոնի և Պ. Էմիլ Ֆակէ՝ գրագէտ, Շէռպիւլիէի։

ՄԱՐԹԻՆԻԿ

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի գաղթային նախարարութիւնը գոհացուցիչ հեռագիրներ ստացաւ Մարթինիկէն։ Վաղը նոյն պաշտօնատունէն ընդհանուր քննիչ մը ճամբայ պիտի ելլէ, անկարգութեանց պատճառներուն վրայ քննութիւն կատարելու համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	14 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	14 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	11 1/2
Ռումէլիի Երկթ. զոց.	Ֆր.	125	12 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	125	12 1/2
Ամէնէն վար գին	»	124	62 1/2

ԲԱՑՈՒՄ 4 Փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	14 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125	—
Օսմանիյէ		430	50
Ռէժի		2*9	
Օսմ. Պանքա		12	87
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		3	34
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	0	08
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	17 1/2
Թրամուէյ բաժնեթ.		685	—
» ժուիսանս		215	—
» պարտաթ.	Ֆր.	483	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	475	—
Թրանուայ	»	57	25

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Բոլ էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	96	30
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	30
» » » չէք	»	110	15
Բարիզ » »	Ֆր.	22	92 1/2
» » » չէք	»	22	82 1/2
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	54
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	89

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 15 Փետր.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	) բաց.	Ղրշ.	23	40
	) զոց.	»	23	35
» » » Բ.		»	46	50
» » » Գ.		»	26	37
Օսմանիէ		»	430	50
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	127	25
Օսմ. Ռէժի		»	289	—
Օսմ. Կայս. Պանքա		»	570	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		»	100	62 1/2
Քրէտի Լիոնէ		»	1042	
Իտալական Ռանթ		»	93	10
Սպանիական արտաքին		»	68	95
Թրանսվալ		»	55	50
Չէք Լոնտոնի վրայ		»	25	190
Դրամագլուխ		»	63	50

ՊԷՐԼԻՆ, 15 Փետր.

Ռուպլը	»	216	30
Ռումէլիի երկաթուղի	»	122	20
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամ.	»	10	320

ՎԻԵՆՆԱ, 15 Փետր.

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	40
Ռումէլիի երկաթուղի	»	126	—
Օսմ. Ռէժի	»	138	—

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 15 Փետր.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		23	15
Ռումէլի երկաթուղի		124	50

ԱԶԴ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Թէմպէքիի հասոյթներով երաշխաւորուած 4 առ 100 տոկոսաբեր Բոնօրիթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1900 փետր. 1)13 էն ըսկսեալ թիւ 4 կտրոնը (որուն պայմանաժամը կը լրանայ այդ թուականին) ինչպէս նաեւ նոյն փոխառութեան այն պարտաթուղթերը որոնք ջնջուած են 14 րդ վիճակահանութենէն, պիտի վճարուին Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիշէէն։

Այդ կտրոններուն և պարտաթուղթերուն փոխարէն, որոնց պէտք է կցուին թուաւոր պօռտըռօներ, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի որ 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ Սնտուկին։ 8—14

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Ինշիւրընս Պիւլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթէր։

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	3,000,000
Պահեստ	» »	1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, եւն, եւն, ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ՚ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

ՊՕՆՏ ՍԻԼՐ և ԸՆԿ.

Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
72—104

ՕԳՈՍԻ ՄՕՌԻԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1889
Պարոնայք Սէգալ և Պօուէն,
Ցարմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սէգալն կչարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանաւանդ թոքային և անօրինութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ.
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու Մօռիւ ձկան իւղէն և կըյամնէրալի զանձ.
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բա

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէ Խասսայի Շահանէճէ միւպաեաա օլունաճագ ճինկօ, գալայ վէ սաիրէնին գարարը մահը հալը բումինին աէքիզինճի սալը կիւնիւ վէրիլէճէկլինտէն իլթաեա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւլթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհըպէն եէվմը մէզքիւրտէ Նիհայէթ սաաթ տօգուզա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւչարէլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 1—3

ԻԼԱՆ
(Բօսթա վէ Թելէկրաֆ Նէզարէթինտէն)

Պա Իրատէի սէնիէի հազրէթը Բատիշահի, թէճտիտէն իմալ օլունաճագ բօսթա բուլլարը իչիւն միւպաեաասընա լուզում կէօրիւլէն ալթը եիւզ եիրմի պէշ թօփ զամքը բուլ քեաղըտը իլէ եիւզ եէթմիշ պէշ թօփ աչըգ մուխաալէֆ վարագասը իչիւն բէնպէ բէնկլի քարթօն քեաղըտը վէ բօսթահանէլէրտէ իսթիմալ օլունագ իւզրէ եիւզ պէշ թօփչարղըլըք քեաղըտ միւնագասաեա վազ օլունտուղունտան նումունէ վէ շէրայիթնի կէօրէրէք վէ իլզամէթը լազըմէ պարագ բէյ սիւրմէք իսթէյէնլէր եիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէէմինաթ ագչէսի վէ եախօտ Տէրսաատէթ Թիճարէթ օտասը իլէ մուգավէլաթ մուհաբէրէլէկինտէն մուսատտագ քէֆալէթ սէնէտլէրինի համիլէն ճումատան մաադա կիւնլէրտէ Թէլէկրաֆ վէ բօսթա Նէզարէթի ճէլիլէսը իտարէսի միւպաեաաթ վէ միւնագասաթ գօմիսիօնընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 526

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (141)

ՍԻՄՕՆ ՊՕՒՎԷ
ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

ԺԵ.
ՆՈՐԷՆ ՄԱՆՏՐԻՆԷ

«Իսկոյն Պ. տիւ Ռաժոյի սենեակը վազեցին. բայց զայն ալ անշնչացած վիճակի մը մէջ գտան։ Ծիշդ իր տարաբաղդ կնոջ պէս խեղդամահ եղած էր։

«Ոեւէ հետք մը չկայ՝ ոճրին շարժառիթը գողութիւն եղած ըլլալուն։

«Միւս կողմէ, ամէն բան կը յայտնէ սա պարագան թէ տիւ Ռաժօ տը Սէն-Մարթէնի պառոնն ու պառոնուհին վրէժխնդրութեան մը զոհ գացած են։

«Արդարութեան պարտք է խոստովանիլ թէ տիւ Ռաժօ ամուսինները չա՛տ յուղումնալից ու խառնակ կեանք մը անցուցած են ու կ՚անցընէին ալ։

«Այս մասին բան մը չենք կրնար ըսել առ այժմ։ Սա չափը միայն յայտնենք թէ այս կրկնակ ոճրին վրայ քննութիւն մը բացուած է արդէն, և թէ տիւ Ռաժօ ամուսիններուն բոլոր սպասուհիներն ու սպասաւորները արդարութեան տրամադրութեան տակ կը գտնուին այս պահուս։»

Մերքօբօլիթէնի հրատարակած միւս լուրը հետեւեալն էր.

ԷԼՏՕՐԱՏՕՅԻ ԱՐԿԱԾԸ

«Էլտօրատոյի տնօրէն Պ. Լալուէթ զոհ գնաց սոսկալի արկածի մը որուն հետեւանքը դժբաղդաբար մահացու եղաւ։

«Իր ներկայացնելիք մէկ խաղին ԱՑ Ռիւսիի փորձը կատարել կու տար. փորձի պահուն Ֆրանսացի զինուորներ խաղախներու վրայ կը յարձակէին հրացան պարպելով։

«Կ՚երեւայ թէ հրացաններէն մէկուն մէջ պատահմամբ կը գտնուի եղեր գնդակ մը, ուրկէ Պ. Լալուէթ կը վիրաւորուի։

«Հակառակ բժշկական դարմաններու Պ. Լալուէթ չկրցաւ ապրիլ ու մեռաւ վիրաւորուելէն քիչ ետքը։»

Գալով տ՚Օթրըվալի խնդրին, թերթերը բնաւ ակնարկութիւն չէին ըներ։

—Ալ թաղուեցան բոլոր ասոնք, ըսաւ Մանտրինէ ինքնիրեն, ժամանակ է որ քիչ մըն ալ Պէրթ Մէյլանի և Պ. տը Համէլի վրայ մտածենք։

Փորձեց իր գաղափարները ամփոփել, բայց չկրցաւ, որովհետեւ միտքը շատ յոգնած էր։

Ու երբ իրիկուն եղաւ, կանուխ մը անկողին մտաւ և քնացաւ։

Այդ միջոցին Լորտ Ճօն միջազգային ակումբը գացած էր արդէն։

Շատ մը մարդիկ քիչ մը անպատշաճ կը գտնէին հոն տրուելիք հանդէսը, մտածելով որ Լալուէթ տակաւին հազիւ մէկ երկու օր առաջ մեռած էր։

Եւ սակայն Լորտ Ճօն բնաւ կարեւորութիւն չէր տար այդ կարծիքներուն. արդէն հանդէսին երթալուն պատճառն էր Պ. Արթիւր տը լա Մարսինիէր՝ որուն հետ ծանօթացած էր քանի մը օր առաջ։ Միեւնոյն կերպով տ՚Օրէի իշխանին հետ ալ ծանօթացած էր։

Երբոր սրահ մտաւ, լորտ Ճօն իսկոյն Արթիւրի քով գնաց և ըսաւ անոր.

—Ինչպէ՞ս էք այսօր։

—Ոչ շատ գէշ, պատասխանեց Արթիւր, միայն թէ ուրախութիւնս տեղը չէ, որովհետեւ քիչ մը առաջ իսկ ստիպուեցայ կռուիլ իմ պզտիկ բարեկամուհիիս հետ։

Եւ ձեռքի շարժումով մը ցուցուց Էվա տը Սուբլինը, որ սակայն իրեն չափ վշտացած չէր երեւար։

—Ան առեն, ըսաւ լորտ Ճօն, զիս ներկայացուցէք իրեն։

Արթիւր գէշ աղէկ կատարեց այդ պաշտօնը։

—Պարոնը Անգլիացի՞ է, հարցուց Էվա։

—Այո՛, տիկին, պատասխանեց լորտ Ճօն։

Պարզ խօսակցութենէ մը ետքը լորտ Ճօն բաժնուեցաւ անոնցմէ ու գնաց գըտաւ տ՚Օրէի իշխանը, որ ժամանակէ մը ի վեր յարած էր Պիշօնէթի։

Լորտ Ճօն ստիպեց իշխանը որ զինքը երգչուհիին ներկայացնէ։

Քիչ ետքը իր փափաքը իրագործուած էր։ Հոն ալ պարզ նիւթերու վրայ խօսակցութիւն մը տեղի ունեցաւ, ուրկէ սա յայտնի եղաւ թէ Պիշօնէթ տակաւին չէր մոռցած Ժագը։

Իրենց խօսակցած պահուն, լորտ Ճօն յանկարծ թողուց զիրենք և սկսաւ դէպի գեղանի կին մը վազել։

Խարտեաշ կին մըն էր՝ զոր անգլիացի ազնուականը ճանչցած էր իսկոյն։

Երբոր դէմ դէմի եկան, անմիջապէս իրար ճանչցան։

—Ճօ՛ն, աղաղակեց կինը։

—Բէթթի՛ աղաղակեց իր կողմէ Ճօն։

—Որչա՜փ ուրախ եմ քեզ տեսնելուս, շարունակեց Բէթթի։

Ընթերցողները անշուշտ հասկցան թէ խարտեաշ կինը լորտ Ճօնի անհաւատարիմ կինն էր՝ որ Անգլիա գտնուած պահերնուն ամուսնական յարկէն փախած էր սպայի մը հետ։

Բէթթի այդ միջոցին կ՚ապրէր մեծահարուստ Հնդկաստանցիի մը հետ, որ երեկոյթին ներկայ էր։

Լորտ Ճօն անհանգիստ նայուածքներ կ՚ուղղէր անոր։

—Օ՛հ, ապահովուէ՛ ըսաւ Բէթթի, Սնուս (Հնդկաստանցիին անունն էր) եւրոպական ոչ մէկ լեզու գիտէ։

Ու գեղանի կինը սկսաւ խնդալ բոլոր սրտովը։

Լորտ Ճօն երթալով կը զարմանար....։

—Բայց, ըսաւ յանկարծ, հարիւրապետ Տի՞քը ինչ եղաւ։

—Օ՛հ, մի հարցներ զայն. չես գիտեր որչա՜փ դժբաղդ ըրի խեղճը։

—Օ՛հ, աղէկ ըրեր ես։

—Ճօ՛ն, ես շատ անիրաւ եղայ քեզի հանդէպ։

—Անշուշտ։

—Կուզե՞ս որ անցեալը քաւեմ։

—Ինչպէ՞ս։

—Վերստին ամուսնանալով քեզի հետ։

Լորտ Ճօն քիչ մնաց որ գետին գլորէր։

—Բէ՛թթի, Բէ՛թթի, ի՛նչ կ՚ըսես, ըսաւ կակազելով։

—Մտիկ ըրէ, Ճօ՛ն, շարունակեց Բէթթի, իմ գլխաւոր սխալս սա եղաւ որ քեզի հետ ամուսնացայ առանց քեզ սիրած ըլլալու։ Միշտ քու կինդ կը մնամ, որովհետեւ ալ անա՛նկ կու գայ ինծի թէ ասկէ ետքը պիտի կրնամ խենդի պէս քեզ սիրել։

—Դո՞ւն։

—Խօսքս վկայ. Ճօ՛ն, հաւատայ ինծի, կը սիրեմ քեզ. ես լաւ բաներ լսեցի քու վրադ. իմացայ որ Շիլի գացեր, ու մեծ դիւցազնութիւններ ըրեր ես հոն, և թէ հարստացած վերադարձեր ես Եւրոպա։

—Հարստացած, հէ՞...

—Օ՛հ այս. որովհետեւ պէտք է գիտնաս որ այդ պարագան ալ չա՛տ նպաստած է քեզ սիրելուս։ Կը տեսնե՞ս, անկեղծ եմ։ Ի՛նչ որ ալ ըլլայ, կ՚ապահովցնեմ քեզ որ բնաւ չպիտի զղջաս ինծի հետ ամուսնութիւնդ նորոգած ըլլալուդ։

Լորտ Ճօն մտածելու սկսաւ։

—Զէ՞ս հաւնիր, հարցուց Բէթթի։

—Իրաւ որ պէտք է քիչիկ մը մտածեմ այդ խնդրին վրայ։

—Մտածելու բնաւ պէտք չկայ այս խնդրին մէջ. թէ երբեք այս գիշերուընէ իսկ Լէտի Ճօն Մաճէրալի չկոչուիմ, ալ անգամ մըն ալ երեսս տեսնելիք չունիս։

—Բայց քու Հնդի՞կդ ինչ պիտի ընես։

—Օ՛հ, մի վախնար անկէ. մնաց որ մեծ կարեւորութիւն չեմ տար իրեն։

—Ինչո՞ւ։

—Ա՛խ, եթէ գիտնայիր թէ ինչպէս ծանօթացայ իրեն։

(Շարունակելի)

ԷՔԻԹԱԲԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱԻՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անամիտոսի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց [illegible]	ֆր.	4140
[illegible]	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթաբլի	ֆր.	732
20 տարուան մէջ »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱԲԼԻ

489

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒՍԹՕՖԼԸ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ 1889ի
ԵՐԿՈՒ
ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՆՇԱՆԸ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՍԵԱՄ ԱՐՔԱՅԱԶՕՐ ՃԵՐՄԱԿ ՄԵՏԱՂ

[illegible]

354. [illegible]
ԳՈՒՍԹՕՖԼԸ և ԸՆԿ.

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՎԱՆԳՈՒՑ ԸՆԴԵՄ ԵՐԿՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆր. միայն	27.000.000
Պահեստի դրամ	»	52.002.500
Տարեկան հասոյթ	»	70.339.912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագինով։ 514 Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ–Գաբու, Անամիտոս խան. 20 21 22

ՏԻԵԶԱՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱԴ ՏԸ ՇՕՑՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիեզարի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ մը չոր ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրաթիւք տղոց ոսկորները կը շինէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և տկար ազգաց։

Եղէ կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փախիր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆադը ստնտուներուն կաթը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամեն հիւանդութեանց։ Իր ատամնելու ատեն չուտ կը բուսցնէ։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տէր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նաւասի Մոլայեան նոր մեծ շէնքին մէջ, Ջէրսուէյեան դիմաց)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենադժուարին ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. ցաւոտ կիները և քաղցրած կերակուրներ պահպանելու պայմանաւ։

Նորաձեւ ոսկեղէն ակռաներ, նաև ռեզինէ, ճշմարտապէս բնական և գեղեցիկ, իրենց զօրութեան և ամրութեան պատճառաւ, բերանին մէջ իբրեւ բնական ակռաներ կը մնան։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թէքնիք շտկողութեանց և ամենակատարելագործեալ պատուաստներու միջոցաւ։

Ե. Գ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ (ժամը 2էն մինչև 5) ինչպէս նաեւ ամեն օր (ժամը 2էն 5ին) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատունին։ 197

Կ'առաջարկուի երթալ հրաժեշտ տալու, թիւ 1 ծրարի փող։

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշին մեկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ցնցելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։

Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց թիւ 8 և դեղարաններ A.

Պետք պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE
CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՈՅԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լուան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։»

Ծննդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Մոտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մաքսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և զեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ազնուացուցիչ յատկութեններէն։ Կը ծախուի Գասապեանի, Թիւչիւքեանի, Մէչիքէի, Վոնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 1—52

ՍՈՒՍ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուակիրը
(… Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՂԻՍ ԵԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մաքրուճճըլար, Զարըըլը խան, թիւ 21
194

ՓՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլէ, Կ. Պոլսոյ և Օդեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտօնօ	1595	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1115
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Տեբբօ	1785
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Մերտինօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գաստնօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Գօրօտինօ	1254	Տուրօ	2332	Հօրատիօ	3600	Մօնգէպէլլօ	1735	Թասսօ	1828
Գրավօ	1076	Տրապօ	1718	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1543
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Գրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օճրօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէլյօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ջիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թորդինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրադօ	1481	Քիէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2428
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլինօ	2807	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1823	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1283
Ջիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռեալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2393
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէրանդօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէնօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1209
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՔՈՒՆ ՉՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԱՆՔՈՒՆՈՒԹԵՆԷ մաշած, նիհարցած անձերուն ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ՔՈՒՆ պարգեւելով անոնց կազմուածքը զօրացնելու, կիներու ԱՐԳԱՆԴԱԽԵՂԴՈՒԹԻՒՆԸ, ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆԸ, տղոց ՋՂԱՁԳՈՒԹԻՒՆԸ (նեվալժ) և ամէն հասակի յատուկ ՋՂԱՑԱՒՈՒԹԻՒՆՆ (նեվրալժի) ու ԲԱՆԴԱԳՈՒՇԱՆՔԸ (սաեբգլամա) շուտով և հիմնապէս բուժելու միակ դարմանը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է (Sirop Gelineau)։

ՔՈՒՆ ԲԵՐԵԼՈՒ ամէնէն ազդեցիկ, ամէնէն անվնաս և փորձուած դեղը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է. որուն շնորհիւ կարճ ժամանակի մէջ կը բժշկուին ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆՆ ու ժանտատենդէ (նիւմմա) առաջ եկած ուղեղային հիւանդութիւնները։

ԿԱՊՈՅՏ ՀԱԶԸ բուժելու ամէնէն ընտիր ու ազդեցիկ դեղը ԺԷԼԻՆՕԻ ՕՇԱՐԱԿՆ է, որ փոքրիկ հիւանդին առողջարար քուն պարգեւելով, գիշերները հազին սաստկանալը կ'արգիլէ ու տղուն զօրանալուն և ուժովնալուն կ'օգնէ։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ 496 5—26

ՄԱՐԴՈՑ ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Անարիւնութիւնն ու տժգունութիւնը որոնք արեան պակասութենէն կը ծնին երկար դարեր պակսեցուցած են մարդկային ազգը։ Այս հիւանդութեան ամէնէն շատ և առաջին զոհերը օրիորդներն ու դեռատի տիկինները եղան. յետոյ տղակարակազմ տղաք, շատ աշխատելէ և կամ ծայրայեղութենէ ուժաթափ եղող չափահասները և ժամանակէն առաջ տկարացած ծերերը որոնք երկար ժամանակ տառապեցան աքեաւ տկարութեան պատճառով։

Գիտութիւնը հաստատեց որ այս հիւանդութիւնը արեան կազմուածքին մ ջի երկաթին նուազելէն առաջ կու գայ. պէտք էր ուրեմն անուցանել արիւնը նիւթով մը, որուն անհրաժեշտ պէտք ունէր. և այն նիւթը որ կեանքը երկարելու յատկութիւնը ունի կաթիլներու մէջ ամփոփուած ՖԵՐՐԱՎԷՆ է։ Ամէն ճաշի քիչ մը ջուրի մէջ 15—20 կաթիլ կաթեցնելով պէտք է առնել Ֆէրրավէն որ երկաթախառն դեղերուն ամէնէն անվնասն ու ազդեցիկն է և զոր ընթերցողներուն յանձնարարելով անոնց երախտապարտութեան պարտք արժանանանք։ Կը ծախուի ամէն դեղարանի մէջ։ 5—10

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենածին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նօդր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը թողնէ՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կըլլաստանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւն և ը։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հաստ թարիք գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարբերին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնէչ-Պասաւիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

192
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

Միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իբօֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1899 Նոյեմբեր 10էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ

1 39 Փօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պչկ. 20
1 30 Ենիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սթն. պօյճ. պչկ. 39
2 15 Փօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. 45
2 15 Եսմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պչկ. 40
3 — Միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պէշ. (բաց ի ուրբաթէ) 37
3 15 Եսմ. մզր. պէյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. պօյճ. Ր. հիս. պէպէք արն. գրչ. օրթ. պչկ. 43
4 — Փօյճ, Ր. հիս. պէպէք արն. գրչ. օրթ. պչկ. (բաց ի ուրբաթէ) 39
4 45 Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. Ր. հիս. պէպէք արն. գրչ. օրթ. պչկ. 31
5 — Միրկ. Փօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պչկ. (բաց ի ուրբաթէ) 44
5 30 Ենմ. մզրպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկ. 35
6 45 Պէյզ. ենք. զանլ. միրկ Ր. Ա. հիս. զանտլ. պէպ. արնվ. չէնկ. պէյլ. օրթ. գզկ. սկիւտ. 20
7 — Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկ. 21
8 15 Ր. Ա. զավ. ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. պէյզ բշպհ. չպք. զանլ. Ա. հիս. զնտլ. վսիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ. 43
9 — Ենմ. մզրպ. պյքտ. Թրպ. ենիք. սթէն. պօյճ. Ր. հիս. պէպ արն Գրչ. օրթ պէշկ 45
10 35 Միրկ. արն. (բաց ի ուրբաթէ) 46
11 — Ենմ. մէզր. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. օրթ. պէշկ։ 34

Ասիական եզերքէն Կամուրջ

1 30 Ա. հիս. զնտ. վսիք. չնկ. պէյլ. Գզկ. 33
1 45 Պէյզ. բշպհ. չպքլ. զանլ. Ա. հիս. զնտ. վասք. չէնկ. պէյլ. գզկ. պչկ. 21
2 15 Ա. հիս. զնտլ. վասք. չէնկ. պէյլ. գզկ. (բաց ի ուրբաթէ) 44

[Այս շոգենաւը ուրբաթ եւ կիրակի օրերը Պշկթ. եւ բոլոր լուր օրերը Սկտ. պիտի հանգչի]

2 15 Պէյզ. բշպհ. ենիք. զանլ. միրկ. Ա. հիս. զնտ. պէպ. վնիք. չնկ. պէյլ. գզկ. պչկ. 44
2 45 Ր. Ա. զվ. եէնիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. պէյզ. բշպհ. չպք. զնլ. Ա. հիս. զնտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. պչկ. 17
4 — Ա. հիս. զնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. պչկ։ (բաց ի ուրբաթէ) 45
5 — Պէյզ. բշպ. չպքլ. զնլ. Ա. հիսար զնտ. (սովորական օրերը Սկտ. եւ միւս օրերը վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. պէշկ.) 33
5 30 Ա. հիս. զնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գզկ. պչկ. (բաց ի ուրբաթէ) 40
6 45 Պէյզ. ենիք. զանլ. միրկ. Ր. Ա. Հիս. զնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. օրթ. գզկ. սկիտ. 20
8 15 Ր. Ա. զվզ. ենիմ. մէզպ. պօյք. Թրպ. Պէյզ. բշպ. չպքլ. զանլ. Ա. հիս. զնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ։ 43
10 25 Պէյզ. ենիք. զանլ. Ա. հիս. զանտ. չնկլ. պէյլ. պչկ. 37
11 5 Վանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուրբաթէ) 20

Կամուրջէն Եւրոպական եզերք

2 — Պէշկ. օրթ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզր. ենիմ. 34
3 — Պէշկ. օրթ. արսվ. Ր. հիս. պօյճ. բաց ի ուրբաթէ 39
3 40 Պշկ. Սկիտ. գզկն. օրթ. պէյլ. չնկլ. արնվ. պէպէք զնտլ. Ա. Ր. Հիս. պօյճ. զնլճ. ենիք. բշպ. պէյզ. Թրպ. պյքտ. մզր. ենմ. 21
4 20 Գրչ. արսվ. միրկ. բաց ի ուրբաթէ 44
4 — Պէշկ. օրթ. արսվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. սթէս. ենիք. Թրպ. պէօյք. մզրպ. ենիմ։ 35
6 — Պէշկ. օրթ. գրչ. արս. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենմ. Ր. Ա. զավաք 33
7 — Պէշկ. գզկ. պէյ. չէնկ. արնվ. զանտ. Ր. հիսար պօյճ. զնլճ. ընիք. պէյքօզ Թրպ. պէօյ. մէզպ. եէնիմ. 45
9 — Պշկ. օրթ. գրչ. արսվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենմ։ 34
9 45 Պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. բաց ի ուրբաթէ 46
10 15 միրկ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. զավազ 40
10 20 Պէշկ. զնտլ. Ա. հիս. զանլ. չպքլ. բշպհ. պէյզ. Թրպ. պէօյք. մզրպ. 39
10 40 Պէշկ. օրթ. գրչչ. արնվ. պէպ. զնտլ. Ա. Ր. հիս. զնլ. միրկ. սթէն. ենիք. բշպ. պէյզ. բաց ի ուրբաթէ 21
11 5 Պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 43
11 10 Պէշկ. օրթ. գրչչ. արնվ. պէպ. միրկ. ենիք. պէտի դադրեցնի բաց ի ուր.է 45
11 35 Ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 45
11 50 Պշկ. պէպ. Ր. հիս. սթէն. ենիք։ 37
12 — Պէշկ. օրթ. գրչչ. արնվ. պօյաճ. 20

Կամուրջէն ասիական եզերք

2 45 Պշկ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք. զնտիլ. Ա. հիսար զնլճ. չպքլ. բշպ. պէյզ. 33
3 20 Չնկլ. Ա. հիս. բաց ի ուրբաթէ 45
3 40 Սկիւտ. գզկն. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. զնտլ. Ա. Ր. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. բշպ. պէյզ. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենմ Ր. Ա. զավ։ 21
4 30 Պէշ. պէյլ. չնկ. վնք. զնտլ. Ա. հիս. բաց ի ուրբաթէ 40
5 15 Պէշ. գզկ. պէյլ. չէնկ. վնիք. զնտլ. Ա. հիս. զանլ. չպզլ. բշպհ. պէյզզ։ 20
9 5 Պէշք. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. զնտլ. Ա. հիս. զնլ. բշպ. պյքզ. 37
10 20 Պէշկ. զնտլ. Ա. հիս. զանլճ. չպզլ. բշպհ. պէյզ. Թրպ. պէօյ. մզրպ. 39
10 25 Պէշզ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք։ բաց ի ուրբաթէ 20
10 40 Պէշկ. օրթ. գրչչմ. արնվ. պէպ. զնտլ. Ր. Ա. հիս. զանլ. միրկ. սթէն. ենիք. բշպ. պէյզօզ. բաց ի ուրբաթէ 21
11 — Պէշ. գզկ. պէյլ. չէնկ. վնք. զնտ. Ա. հիս. 38
11 30 Գնտ. Ա. հիս. զնլ. չպզ. բշպ. պէյզ. 44
11 55 Պշկ. գզկն. պէյլ. չէնկ. վնիք. զնտլ. Ա. հիս. 20

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կշ. 1/13 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 2/14 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 3.15 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 3 15 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օտու Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 4 16 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի 523

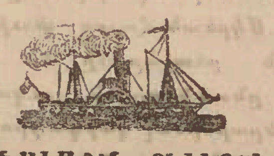

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Փետր. 19ին Մինկրէլի, Անատոլուի եզեր.
» 27ին Սիրֆասի, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 20ին Մինկրէլի, Մարսիլիա։
» 28ին Սիրֆասի Անատոլուի եզերք։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաւին վրայ։ Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամփոփ երկաթ անցաւ կը բանի Լիվերբուլ և Լեւանտի մէջ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ալկասս	2393
Քավոնիա	5587	Սարակոսս	2166
Ուէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Գալլիա	4809	Քալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Քրինիասա	1899
Ալէփփօ	2143	Մօրօցցօ	1855
Քէտար	[illegible]	Քամիանիա	12950
Եէրպուրկ	[illegible]	[illegible]	12950
Գազալոնիա	[illegible]		

Շէրղօլ շոգենաւը, նաւապետ Քարպինս, ընդհ. վաճառքով Լիվերբուլէն հոս կը սպասուի դէպի փետր. 17 (Ն. Տ.)։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Սկիւտար	
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	
— —		— —	
— —		— —	
1 —		1 25	
1 40		1 50	Գուզկ.
2 —		2 30	
2 35		2 50	
3 —		3 20	
3 35		3 50	
4 —		4 40	
4 40		5 30	Պէշիկթաշ
5 20		6 15	»
5 45	Պէշիկթաշ	7 5	»
6 30	»	7 45	»
7 15	»	8 20	
8 —	»	9 —	
8 45	»	9 40	
9 35		10 15	Գուզկ.
10 15	Պէշիկ. Գապթ.	10 40	»
10 30	Գուզկունճուք	11 —	»
10 55	»	11 25	»
11 15	»	11 50	
12 —		12 —	

513